

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ, ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Διπλωματική Εργασία

της

Κρικοπούλου Σαββατίας

Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2018

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ, ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Κρικοπούλου Σαββατία

Πτυχίο Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 2016

Διπλωματική Εργασία

υποβαλλόμενη για τη μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων του

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια
Ευγενία Αλεξανδροπούλου

Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή την ηη/μμ/εεεε

Όνοματεπώνυμο 1

Όνοματεπώνυμο 2

Όνοματεπώνυμο 3

.....

.....

.....

Κρικοπούλου Σαββατία

.....

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική παρέχει μια επισκόπηση του δικαιώματος στη λήθη, με έμφαση στις μηχανές αναζήτησης και στους υπεύθυνους της επεξεργασίας των δεδομένων. Η ραγδαία εξέλιξη του διαδικτύου έχει οδηγήσει στη δημιουργία αυξημένων κινδύνων της ιδιωτικής ζωής, με αποτέλεσμα οι ιδιώτες να είναι εκτεθειμένοι στον έλεγχο ή έστω στην παρακολούθηση των προσωπικών δεδομένων τους που είναι διαδικτυακά διαθέσιμα. Για τον λόγο αυτό η εξέταση του ήδη υπάρχοντος νομικού πλαισίου του δικαιώματος στη λήθη αλλά και αυτού που θα εφαρμοστεί λεία συντόμως, θεωρείται αναγκαία για να διασφαλίσουμε τη νομική βεβαιότητα και ότι βασίζεται στη προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η αναφορά στην έννοια του δικαιώματος στη λήθη καθιστά απαραίτητη τη περαιτέρω ανάλυση του ρόλου των μηχανών αναζήτησης στο δικαίωμα της ψηφιακής λήθης. Επιπλέον, η μελέτη μας πάνω στο νέο κανονισμό 2016/679 και στις αλλαγές που θα φέρει, στοχεύει στην ολοκληρωμένη ενημέρωση των ευρωπαίων πολιτών για τα νέα δικαιώματα που θα μπορούν να ασκήσουν.

Λέξεις Κλειδιά:

Δικαίωμα στη Λήθη, Διαδίκτυο, Αιτήματα Διαγραφής, Κανονισμός 2016/679, Υπεύθυνοι Επεξεργασίας

Abstract

This thesis provides an overview of the “right to be forgotten”, with an emphasis on search engines and data processors. The rapid development of the internet has led to increased privacy risks, with the result that individuals are exposed to control or even monitoring their personal online data. For this reason, the examination of the existing legal framework of the “right to be forgotten” and of this one that will be valid in the near future is considered necessary to ensure legal certainty and that is based on the protection of human rights. The reference at the definition of the “right to be forgotten”, makes necessary a further analysis for the role of search engines in the right of the digital oblivion. In addition, our focus on the new Regulation 2016/679 and its changes that will bring, aim to fully inform European citizens about the new rights and how they can exercise them.

Keywords:

Right to be Forgotten, Internet, Deletion Requests, Regulation 2016/679, Data Processors

Πρόλογος – Ευχαριστίες (προαιρετικό)

Η ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας δε θα ήταν εφικτή χωρίς την ιδιαίτερη καθοδήγηση, το ενδιαφέρον και τις συμβουλές της κα Ευγενίας Αλεξανδροπούλου - Αιγυπτιάδου. Γι' αυτό το λόγο θα ήθελα να την ευχαριστήσω θερμά. Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την αμέριστη στήριξη που μου έδειξαν σε αυτή την προσπάθειά μου.

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΠΡΟΒΛΗΜΑ-ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΘΕΜΑΤΟΣ	1
ΣΚΟΠΟΣ-ΣΤΟΧΟΙ	1
ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ	2
ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	2
1 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ : ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ	4
1.1 ΝΟΜΙΚΗ ΕΝΝΟΙΑ	5
1.1.1 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ ΚΑΙ ΑΝΗΛΙΚΟΙ	8
1.2 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΝΝΟΙΑ	12
1.3 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΝΝΟΙΑ	15
1.4 Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΕ ΤΗΣ 13ης ΜΑΙΟΥ 2014 ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ C-131/1217	
2 Ο ΝΕΟΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 2016/679 ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ	22
2.1 ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΘΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679	26
2.2 ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679	29
3 ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ	31
3.1 ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ	33
3.1.1 ΑΙΤΗΣΗ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗΧΑΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ GOOGLE	34
3.1.2 ΑΙΤΗΣΗ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗΧΑΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΥΑΗΟΟ	39
3.1.3 ΑΙΤΗΣΗ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗΧΑΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ BING	44
3.2 ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ GOOGLE	49
3.2.1 ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ GOOGLE	50
3.2.2 Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΗ ΦΟΡΜΑ ΤΗΣ GOOGLE	52
3.2.3 ΘΕΜΑΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗΣ ΥΛΙΚΟΥ	55
3.2.4 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	59

4 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	62
4.1 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ	63
4.2 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ	67
5 ΕΠΙΛΟΓΟΣ	69
5.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	69
6 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	71

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1: Search Engine Statistics 2017	32
Εικόνα 2: Βήμα 1 κατάργησης συνδέσμου στη Google.....	35
Εικόνα 3: Βήμα 2 κατάργησης συνδέσμου στη Google.....	36
Εικόνα 4: Βήμα 3 κατάργησης συνδέσμου στη Google.....	37
Εικόνα 5: Βήμα 4 κατάργησης συνδέσμου στη Google.....	38
Εικόνα 6: Βήμα 1 κατάργησης συνδέσμου στη Yahoo.....	41
Εικόνα 7: Βήμα 2 κατάργησης συνδέσμου στη Yahoo.....	42
Εικόνα 8: Βήμα 3 κατάργησης συνδέσμου στη Yahoo.....	43
Εικόνα 9: Βήμα 1 κατάργησης συνδέσμου στο Bing.....	46
Εικόνα 10: Βήμα 2 κατάργησης συνδέσμου στο Bing.....	46
Εικόνα 11: Βήμα 3 κατάργησης συνδέσμου στο Bing.....	48
Εικόνα 12: Βήμα 4 κατάργησης συνδέσμου στο Bing.....	49

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: ΠΛΗΘΟΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ GOOGLE.....	51
Πίνακας 2: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ GOOGLE	52
Πίνακας 3: ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΚΑΘΕ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗ GOOGLE.....	54
Πίνακας 4: ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΤΑ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΤΗ GOOGLE..	55

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ-ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΘΕΜΑΤΟΣ

Στην εποχή της ψηφιακής τεχνολογίας, το δικαίωμα στη λήθη έρχεται στο προσκήνιο, για να μας θυμίσει ότι όσοι θίγονται από την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων, με τον νέο Κανονισμό, μπορούν να στραφούν μέσω αίτησης διαγραφής τόσο στον υπεύθυνο επεξεργασίας όσο και εκείνου που εκτελεί την επεξεργασία. Ο Γενικός Κανονισμός 2016/679 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων έρχεται με τρόπο αποτελεσματικό να προστατέψει τα δικαιώματα τόσο των ενηλίκων όσο και των παιδιών στο διαδίκτυο. Αυτό που πρέπει να τονιστεί είναι ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται αυτόματα σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. στις 25 Μαΐου 2018. Ο νόμος δίνει το δικαίωμα όλων μας στη λήθη, δηλαδή το δικαίωμά μας να σβήσουμε δεδομένα μας από τις ιστοσελίδες, καθώς και τη δυνατότητα αναζήτησής τους (ήδη οι μηχανές αναζήτησης το εφαρμόζουν). Η σημαντικότητα του θέματος επικεντρώνεται τόσο στην έννοια του δικαιώματος της λήθης αλλά και στις αλλαγές που θα επιφέρει στα δικαιώματα και στη καθημερινότητα του κάθε πολίτη που ασχολείται με το Διαδίκτυο.

ΣΚΟΠΟΣ-ΣΤΟΧΟΙ

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι η κατανόηση της έννοιας του δικαιώματος της λήθης από τον αναγνώστη για την σωστή χρήση του δικαιώματος. Η μεταρρύθμιση των κανόνων για την προστασία των δεδομένων που συμφωνήθηκε τον Απρίλιο του 2016, βελτιώνει τους κανόνες για την προστασία των δεδομένων και συνεπάγεται επίσης, περισσότερη ασφάλεια στο Διαδίκτυο, καθώς οι μισοί Ευρωπαίοι χρήστες του Διαδικτύου ανησυχούν για τον κίνδυνο

κατάχρησης των προσωπικών τους πληροφοριών. Ωστόσο η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία στοχεύει να λειτουργήσει ως αφύπνιση στους αναγνώστες για την πιο προσεκτική διαχείριση των δεδομένων τους, γεγονός που θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό το μέλλον της προσωπικής μας ασφάλειας. Επιπλέον, έχει ως στόχο να αποτελέσει ικανοποιητικό υλικό στους ενδιαφερόμενους για να ενημερωθούν και να εξοικειωθούν με τον νέο Κανονισμό, στο κομμάτι του δικαιώματος στη λήθη.

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ

Κατά τη διάρκεια συγγραφής της διπλωματικής εργασίας, χρησιμοποιήθηκε ως πηγή η ιστοσελίδα του SSRN που αποτελεί ερευνητικό εργαλείο και βοηθάει τους ερευνητές να οργανώσουν, να ανακαλύψουν και να μοιραστούν την έρευνά τους. Επιπλέον χρησιμοποιήθηκαν άρθρα, ομιλίες και βιβλία από ειδικούς μέσω του διαδικτύου. Σημαντική πηγή της παρούσας διπλωματικής αποτέλεσαν τα βιβλία της κα Μήτρου και κα Παναγοπούλου σχετικά με τον γενικό κανονισμό για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Εργασίες σχετικές με το αντικείμενο της διπλωματικής παρουσιάζονται στο πρώτο κεφάλαιο που θα αναφερθούμε στη γενική έννοια του δικαιώματος στη λήθη αλλά και σε επιμέρους έννοιες για να προσεγγίσουμε το δικαίωμα πρακτικά. Στη συνέχεια στο δεύτερο κεφάλαιο θα εστιάσουμε στην πορεία εμφάνισης του δικαιώματος στη λήθη. Θα αναφερθούμε στον νέο κανονισμό 2016/679, στις αλλαγές που θα φέρει και θα γίνει μια κριτική ανάλυση στις δυνητικές θετικές ή αρνητικές διαστάσεις που θα επιφέρει στη ζωή των

χρηστών. Στο τρίτο κεφάλαιο, θα αναλύσουμε τον κυρίαρχο ρόλο των μηχανών αναζήτησης στο δικαίωμα της ψηφιακής λήθης και την εμπλοκή τους στη βοήθεια των χρηστών να ασκήσουν το δικαίωμα αυτό. Επιπλέον, θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά στον πληθυσμό και το είδος των αιτημάτων που έχουν δεχθεί και δέχονται οι μηχανές αναζήτησης από πολίτες της Ευρώπης. Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο θα συνδέσουμε το δικαίωμα στη λήθη με άλλα δικαιώματα, με τα οποία πιθανότατα έρχεται σε σύγκρουση. Η διπλωματική εργασία ολοκληρώνεται με έναν περιεκτικό επίλογο σχετικό με τα συμπεράσματα, στο αντικείμενο της παρούσας εργασίας.

1 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ : ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ

Μετά την εμφάνισή του δικαιώματος στη λήθη στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον κανονισμό για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, το δικαίωμα στη λήθη προκάλεσε αρκετές αντιδράσεις. Πιθανότατα αυτό συνέβη διότι πολλοί από αυτούς που υποστηρίζουν την αντίθετη άποψη δεν φάνηκε να γνωρίζουν το πραγματικό πεδίο εφαρμογής και την έννοια της προτεινόμενης διάταξης. Επιπλέον, η έννοια συγγέεται συχνά με το παλιότερο «droit a l'oubli», το οποίο στηρίζει την έννοια του στην προστασία της ιδιωτικής ζωής ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα.

Ο κανονισμός 2016/679 της 27ης Απριλίου 2016 κατήργησε την οδηγία 96/46/EK (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και την αντικατέστησε με άλλη καθώς δεν ήταν προσαρμοσμένη στα τεχνολογικά δρώμενα του διαδικτύου. Μετά από τέσσερα χρόνια διαπραγματεύσεων και αφού κατατέθηκε η νέα οδηγία το 2012, ψηφίσθηκε να τεθεί σε ισχύ τον Μάιο του 2018.¹

Στην ενότητα αυτή, το δικαίωμα στη λήθη, αναλύεται από νομική, τεχνολογική και εμπορική άποψη. Τέλος, το δικαίωμα φαίνεται να δίνει τον αποτελεσματικό έλεγχο των ατόμων στα προσωπικά τους δεδομένα², καθώς οι

---

¹ Βλ. Ιγγλεζάκη, Ι. (2017) 'Ο νέος κανονισμός για την προστασία δεδομένων'. Διαθέσιμο στο: <http://web.ihu.edu.gr/mdt2017/media-files/documents/i.iglezakis-nomos-prostasia-dedomenon.pdf> [Πρόσβαση: 25 Οκτωβρίου 2017]

² Βλ. Graux, H., Ausloos, J. και Valcke, P. (2012) 'The Right to be Forgotten in the Internet Era', SSRN, σελ.2. Διαθέσιμο στο: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2174896 [Πρόσβαση: 31 Οκτωβρίου 2017]

ενδιαφερόμενοι μπορούν να διαγράψουν τα δεδομένα τους που δεν χρειάζεται να υποστούν πλέον επεξεργασία όταν αυτά δεν προορίζονται πλέον για νόμιμους σκοπούς.³

1.1 ΝΟΜΙΚΗ ΕΝΝΟΙΑ

Το δικαίωμα στη λήθη δεν θεωρείται καινούριο δικαίωμα. Εμφανίστηκε στο άρθρο 8 της ΕΣΔΑ (Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου) η οποία θεσπίστηκε στην Ρώμη, 4 Νοεμβρίου 1950⁴. Η εξουσία αυτοπροσδιορισμού καθώς και η δυνατότητα να αξιολογεί κάποιος ποια από τα προσωπικά του στοιχεία που αφορούν το παρελθόν θα υπάρχουν στο διαδίκτυο, ή έστω θα είναι προσβάσιμα σε τρίτους, αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή.⁵ Συγκεκριμένα στο άρθρο 8 αναπτύσσεται το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, που παρατίθεται παρακάτω :

1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του.
2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αυτή προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν, είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν

---

³ Βλ. Ausloos, J. (2011) 'The Right to be Forgotten - Worth Remembering?', SSRN, σελ.2 επ. . Διαθέσιμο στο: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1970392 [Πρόσβαση: 31 Οκτωβρίου 2017]

⁴ Βλ. 'Ευρωπαϊκή Σύμβαση δια την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών'. Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Άρθρο 8. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/hSsr7U> [Πρόσβαση: 5 Νοεμβρίου 2017]

⁵ Βλ. Ιγγλεζάκης, Ι. (2014) 'Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη και οι περιορισμοί του', σελ. 40

ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων. ⁶

Επιπλέον, παρόλο που δεν αναφέρεται ρητά στην οδηγία 96/46/EK, το δικαίωμα στη λήθη επιτυγχάνεται μέσω δύο σημαντικών μηχανισμών της Οδηγίας, αυτού της αρχής της αναλογικότητας και των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Η αρχή της αναλογικότητας είναι αυτή που ορίζει τα όρια του συνταγματικά επιτρεπτού της κρατικής περιοριστικής επέμβασης στα θεμελιώδη ατομικά δικαιώματα⁷.

Συνεπώς, η οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 ορίστηκε για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Σε σχέση με τη χρονική πτυχή του δικαιώματος της λήθης, στην οδηγία 96/46/EK στο άρθρο 6.1 στοιχείο ε) αναφέρεται σαφέστατα: τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να " διατηρούνται με μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των προσώπων στα οποία αναφέρονται μόνο κατά τη διάρκεια περιόδου που δεν υπερβαίνει την απαιτούμενη για την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή για τους οποίους αργότερα υφίστανται επεξεργασία. Τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διατηρούνται πέραν της περιόδου αυτής για σκοπούς ιστορικούς, στατιστικούς ή επιστημονικούς". Στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο δ) επιπλέον, διευκρινίζει ότι " πρέπει να είναι ακριβή και εφόσον χρειάζεται να ενημερώνονται, πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα ώστε δεδομένα ανακριβή ή ελλιπή σε σχέση με τους σκοπούς για

---

⁶ Βλ. 'Δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής'. Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Άρθρο 8. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/hSsr7U> [Πρόσβαση: 6 Νοεμβρίου 2017]

⁷ Βλ. Ράμμος, Α. (2004) 'Η αρχή της αναλογικότητας ως γενική αρχή της έννομης τάξης', σελ.7. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/qJfdts> [Πρόσβαση: 6 Νοεμβρίου 2017]

τους οποίους έχουν συλλεγεί ή υφίστανται κατόπιν επεξεργασία, να διαγραφούν ή να διορθώνονται".⁸

Στις 27 Απριλίου 2016 ψηφίστηκε νέος Ευρωπαϊκός Κανονισμός 2016/679 General Data Protection Regulation (GDPR) και τίθεται σε υποχρεωτική εφαρμογή για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 25 Μαΐου 2018, χωρίς την ανάγκη ψήφισης τοπικής εθνικής νομοθεσίας και καταργώντας υφιστάμενους Κανονισμούς και νομοθεσίες.

Ο κανονισμός περιγράφει τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, δηλαδή του ατόμου του οποίου τα προσωπικά δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία. Αυτά τα ενισχυμένα δικαιώματα παρέχουν στα άτομα μεγαλύτερο έλεγχο επί των προσωπικών τους δεδομένων, μέσω της ανάγκης ύπαρξης σαφούς συγκατάθεσης του ενδιαφερομένου για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων, της ευκολότερης πρόσβασης του ενδιαφερομένου στα προσωπικά του δεδομένα, των δικαιωμάτων διόρθωσης, διαγραφής και «λήθης».

Το δικαίωμα υπό την πρώτη του πτυχή, που αφορά δηλαδή στη διαγραφή πληροφοριών που έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο είτε από το υποκείμενο των προσωπικών δεδομένων, είτε από τρίτους, αναλύεται σε δύο επιμέρους πτυχές: αφενός στο δικαίωμα διαγραφής προσωπικών δεδομένων, το οποίο δίνει τη δυνατότητα της διαγραφής των προσωπικών δεδομένων που είναι αναρτημένα στο διαδίκτυο με τη συναίνεση του ατόμου, και αφετέρου, στο δικαίωμα στη λήθη υπό στενή έννοια, το οποίο προστατεύει το άτομο από τις συνέπειες που ενδέχεται να υποστεί από τη διατήρηση και την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων επί μεγάλο χρονικό διάστημα ακόμα και όταν η δημοσίευση δεν είναι πλέον στην επικαιρότητα.⁹

---

⁸ Βλ. 'ΟΔΗΓΙΑ 96/46/ΕΚ'. Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 214 της 23/08/1996 σ. 0018 – 0024. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/NiEpHC> [Πρόσβαση: 10 Νοεμβρίου 2017]

⁹ Βλ. Ιγγλεζάκης, Ι. (2014) 'Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη και οι περιορισμοί του', ό.π., σελ. 83

Το δικαίωμα στη λήθη εμφανίζεται στον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων στο άρθρο 17, συγκεκριμένα ως ένα προϋπάρχον δικαίωμα διαγραφής. Σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διαγράψει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, εάν ισχύει ένας από τους λόγους που θα αναλυθούν παρακάτω.⁸ Επιπλέον, αξιοσημείωτα σημεία περί του δικαιώματος στη λήθη για τις αλλαγές που αναμένονται να εφαρμοστούν στον νέο Ευρωπαϊκό Κανονισμό θα τονιστούν σε διαφορετική ενότητα παρακάτω.

1.1.1 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ ΚΑΙ ΑΝΗΛΙΚΟΙ

Στη σημερινή εποχή ένα μεγάλο ποσοστό των εφήβων και των παιδιών, που φτάνει σχεδόν το 90%¹⁰, χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του διαδικτύου σε καθημερινή βάση. Παρόλ' αυτά αποτελούν την πιο ευάλωτη ομάδα χρηστών του Διαδικτύου, καθώς η μεταβατική περίοδος που διανύουν χαρακτηρίζεται από έντονα συναισθήματα και έλλειψη συνειδητοποίησης των επιπτώσεων από την δημοσιοποίηση των προσωπικών τους δεδομένων στα κοινωνικά μέσα. Με αυτό τον τρόπο βάζουν σε άμεσο κίνδυνο την ιδιωτικότητά τους, που μπορεί να τους επηρεάσει αρνητικά τόσο στην προσωπική όσο και στην επαγγελματική ζωή τους.¹¹

---

¹⁰ Βλ. Gasser, U., Cortesi, S., Malik, M. και Lee, A. (2012) 'Youth and Digital Media: From Credibility to Information Quality', SSRN, σελ.6. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/FnXt2j> [Πρόσβαση: 14 Νοεμβρίου 2017]

¹¹ Βλ. Ιγγλεζάκης, Ι., 'Προστασία προσωπικών δεδομένων των ανηλίκων στις υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/KMnHQx> [Πρόσβαση: 16 Νοεμβρίου 2017]

Η προσέγγιση του θέματος σχετικά με την προστασία των ανηλίκων στον διαδικτυακό κόσμο φαίνεται να απουσιάζει από την Οδηγία 95/46/EK, ωστόσο πριν τον Κανονισμό 2016/679, τη συναντάμε υπό τη μορφή προστασίας του συμφέροντος του παιδιού στο άρθρο 24, στη παράγραφο 2 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι “ Σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού.”¹²

Είναι αξιοσημείωτο να τονίσουμε ότι υπηρεσίες που λαμβάνουν χώρα μη διαδικτυακώς αλλά πραγματώνονται διαδικτυακώς, δε συμπεριλαμβάνονται στο προστατευτικό πεδίο των υπηρεσιών κοινωνίας της πληροφορίας. Τέτοιο παράδειγμα θα μπορούσε να αποτελέσει η διαφήμιση μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε ανηλίκους, οι οποίοι έχουν δώσει νωρίτερα με τη συγκατάθεσή τους την ηλεκτρονική τους διεύθυνση στον διαφημιστή.¹³ Επιπλέον, είναι συνετό να διευκρινιστεί ότι το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού για την προστασία των ανηλίκων απευθύνεται αποκλειστικά σε παιδιά, ωστόσο επειδή και οι ενήλικοι εμπλέκονται στα θέματα των παιδιών, οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι ο εν λόγω Κανονισμός ισχύει για την κοινή χρήση υπηρεσιών ενηλίκων και παιδιών.

Οι ειδικές διατάξεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ανηλίκων προβλέπονται στον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων στο άρθρο 17 παράγραφος 1. Σύμφωνα με αυτό, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρε-

---

¹² Βλ. ‘Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου’, άρθρο 8. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/Y72Xtj> [Πρόσβαση: 24 Απριλίου 2018]

¹³ Βλ. Παναγοπούλου-Κουντατζή, Φ. (2017) ‘Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων 679/2016/ΕΕ’, Αθήνα: Σάκκουλα, σελ. 28 επ.

ούται να διαγράψει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα έχουν συλλεχθεί σε σχέση με την προσφορά υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων παιδιού ηλικίας κάτω των 16 ετών (πάντως όχι κάτω των 13 ετών) θεωρείται σύννομη μόνο εάν και εφόσον η συγκατάθεση παρέχεται ή εγκρίνεται από τον κηδεμόνα του παιδιού.¹⁴

Από την άλλη πλευρά, στην περίπτωση ενός ανηλίκου όταν οι γονείς θα χρειαστεί να ζητήσουν την άμεση διαγραφή κάποιων στοιχείων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, προκύπτουν παράλληλα ποικίλα ερωτήματα. Ένα από αυτά είναι εάν έχει δοθεί συγκατάθεση στον ανήλικο, που είναι κάτω των 16 χρόνων, από τους κηδεμόνες του για να χρησιμοποιήσει τις διαδικτυακές υπηρεσίες.

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να αναφερθούμε στις προϋποθέσεις συναίνεσης του υποκειμένου των δεδομένων, πριν εστιάσουμε ειδικότερα σε αυτές που αφορούν τους ανήλικους για τη χρήση των υπηρεσιών του διαδικτύου. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού “Όταν η επεξεργασία βασίζεται σε συγκατάθεση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι σε θέση να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα.”¹⁵. Επιπλέον η συγκεκριμένη συγκατάθεση μπορεί να δίνεται και στο πλαίσιο μιας γραπτής δήλωσης και η ανάκλησή της πρέπει να παρέχεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας με τον ίδιο απλό τρόπο με τον οποίο παράλληλα δόθηκε. Επίσης, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του ανά

---

¹⁴ Βλ. ‘Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου’, άρθρο 8, §1. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/Y72Xtj> [Πρόσβαση 18 Νοεμβρίου 2017]

¹⁵ Βλ. ‘Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου’, άρθρο 7, §1. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/Y72Xtj> [Πρόσβαση 20 Νοεμβρίου 2017]

πάσα στιγμή και η ανάκληση αυτή δεν θα επηρεάσει το κύρος της διαδικασίας πριν την ανάκληση.¹⁶

Ειδικότερα τώρα, όπως πρωτοαναφέρθηκε παραπάνω, οι προϋποθέσεις συναίνεσης από ενήλικους για την προστασία ανηλίκων, διαφοροποιείται στο ότι η συγκατάθεση για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των ανηλίκων θα πρέπει να είναι εξουσιοδοτημένη από τον κηδεμόνα τους. Παρόλ'αυτά υπάρχουν κάποιες αξιόλογες περιπτώσεις που προκαλούν προβληματισμό και δεν καλύπτει ο Κανονισμός. Τέτοιες είναι οι περιπτώσεις κατά τις οποίες, η βούληση του ανηλίκου μπορεί να καταπατηθεί από αυτή του ενήλικα κηδεμόνα του. Αυτό μπορεί να συμβεί ως εξής : Ο ανήλικος θέλει να έχει πρόσβαση σε μια πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης , μέσω της οποίας θέλει να γίνει μέλος σε μια ομάδα που παρέχει εκπαιδευτικό υλικό, αλλά οι γονείς του δεν δίνουν την απαιτούμενη συγκατάθεσή τους. Από την άλλη πλευρά, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δε μπορεί να διακρίνει με κάποιο τρόπο περιπτώσεις σαν την παραπάνω που δε δίνεται η απαιτούμενη συγκατάθεση του γονέα και δεν υπάρχει και κάποια προτεινόμενη μορφή φόρμας συγκατάθεσης για ανάλογες περιπτώσεις. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει έντονος προβληματισμός όταν γίνεται κατάχρηση από τα παιδιά για τη λήψη της συγκαταθέσεως από τους κηδεμόνες. Αν και ως προτεινόμενο μέσο για την επιβεβαίωση της συγκαταθέσεως είναι η χορήγηση της ηλεκτρονικής διεύθυνσης του κηδεμόνα για να μπορέσει ο ίδιος να την εγκρίνει, δε προτείνεται ως η ιδανική λύση καθώς το παιδί μπορεί να δηλώσει μια ψεύτικη ηλεκτρονική διεύθυνση.¹⁷

Συμπερασματικά αυτά είναι κάποια από τα σημεία που ο νέος Κανονισμός δεν έχει ερευνήσει ενδελεχώς και σίγουρα θα υπάρξουν αρκετοί προβλημα-

---

¹⁶ Βλ. Κανελλάκη. Μ., 'Ο νέος γενικός Κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων', σελ.54. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/KowkFd> [Πρόσβαση 20 Νοεμβρίου 2017]

¹⁷ Βλ. Παναγοπούλου-Κουντατζή, Φ. (2017) 'Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων 679/2016/ΕΕ', Αθήνα: Σάκκουλα, ό.π., σελ. 48 επ.

τισμοί στο μέλλον. Για να μπορέσει να αποφευχθεί αυτό θα έπρεπε να υποχρεωθούν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας να διεξάγουν εκτιμήσεις επιπτώσεων. Καταληκτικά, το κύριο ζήτημα που ανακύπτει από τα παραπάνω είναι κατά πόσο είναι εφικτό να αφαιρεθεί το δικαίωμα πλοήγησης των παιδιών στο διαδίκτυο. Ωστόσο, πολλοί είναι αυτοί που θεωρούν ότι κάτι τέτοιο είναι εναντίον της ελευθερίας του λόγου και του δικαιώματος αυτοδιαθέσεως των παιδιών. Μια λύση θα ήταν να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην αντιληπτική ικανότητα των παιδιών, για να περιορίσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο τη πιθανότητα εμφάνισης διαδικτυακών κινδύνων.¹⁸

1.2 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΝΝΟΙΑ

Στον κόσμο της τεχνολογίας, κώδικα¹⁹ ονομάζουμε τη μετατροπή μιας λέξης ή φράσης σε μια άλλη μορφή αναπαράστασης και όχι απαραίτητα του ίδιου τύπου. Η επεξεργασία των δεδομένων αυτών γίνεται με την κωδικοποίηση, τα οποία στέλνονται μετά στον παραλήπτη (παρατηρητή). Ένας λόγος για χρήση της κωδικοποίησης είναι η ύπαρξη περιπτώσεων όπου με χρήση της συνηθισμένης προφορικής ή γραπτής γλώσσας δεν μπορείς να επιτύχεις αξιόπιστη και αποτελεσματική επικοινωνία.

Έτσι είναι άμεσο επακόλουθο να διαπιστώσουμε ότι οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες κατευθύνονται πιο άμεσα από τον κώδικα παρά από άλλους ρυθμιστικούς παράγοντες όπως νομικούς ή εμπορικούς και γι' αυτό είναι σημαντικό να εξεταστεί σε ποιο βαθμό το δικαίωμα της λήθης αντανακλάται στον κώδικα. Μια από τις πιο ενδιαφέρουσες και συχνά αναφερόμενες ιδέες για το πώς μπορεί να εφαρμοστεί το δικαίωμα της λήθης είναι η επισύναψη

---

¹⁸ Βλ. Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Φ. (2017) 'Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων 679/2016/ΕΕ', Αθήνα: Σάκουλα, ό.π., σελ. 57 επ.

¹⁹ Βλ. 'Κώδικας (υπολογιστές)'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/GkZRRf> [Πρόσβαση 22 Νοεμβρίου 2017]

μιας "ημερομηνίας λήξης" στα προσωπικά δεδομένα. Με τον τρόπο αυτό δεν επιβαρύνεται κανείς πλέον με ενεργό ρόλο ή ευθύνη μετά την κοινή χρήση των προσωπικών δεδομένων.

Τα δεδομένα θα μπορούσαν, παραδείγματος χάριν, να «επισημανθούν» με ημερομηνία λήξης ως μέρος των μεταδεδομένων.²⁰ Στο σημείο αυτό θα ήταν ορθό να επισημάνουμε ότι τα μεταδεδομένα είναι δομημένη πληροφορία που περιγράφει, εξηγεί, εντοπίζει ή κάνει ευκολότερη την ανάκτηση και διαχείριση πληροφορίας. Τα περιγραφικά μεταδεδομένα διευκολύνουν στην ανακάλυψη σχετικής πληροφορίας.

Ωστόσο, κάτι τέτοιο βασίζεται καθαρά στην προθυμία των χρηστών, καθώς δεν υπάρχει κάποια νομική διάταξη που να το υποστηρίζει. Εναλλακτικά, μια πιο βαθιά τεχνική προστασία που θα μπορούσε να εισαχθεί στα δεδομένα, είναι μια τέτοια παρόμοια με αυτή της προστασίας DRM για πνευματική ιδιοκτησία, με την οποία αναφερόμαστε σε τεχνικά μέτρα που προστατεύουν τα ψηφιακά έργα πνευματικής ιδιοκτησίας. Παρόλο που γίνεται ενδιαφέρουσα έρευνα σε αυτό τέτοιες τεχνολογίες είναι ακόμα στο δικό τους πρώιμο στάδιο.

Παρόλ'αυτά η ιδέα της καθιέρωσης μιας ημερομηνίας λήξης, κάθε φορά που συλλέγονται προσωπικά δεδομένα, φαίνεται απραγματοποίητο. Καθώς αν το σκεφτούμε καλύτερα τίποτα δεν εμποδίζει κάποιον να αντιγράψει και / ή να αποκρυπτογραφήσει

τα δεδομένα για όσο διάστημα είναι διαθέσιμα. Οι υπεύθυνοι της προστασίας προσωπικών δεδομένων θα μπορούσαν να συμβάλουν στις επιλογές των χρηστών για το ποια δεδομένα θα δημοσιοποιήσουν, παρακολουθώντας όλες τις μεταφορές των προσωπικών δεδομένων και επιτρέποντας στους χρήστες να χειριστούν δεδομένα που έχουν ξεπεράσει τον προκαθορισμένο χρόνο σε κοινή θέα. Ωστόσο, μια τέτοια διαχείριση του λογισμικού εγείρει

---

²⁰ Βλ. 'Μεταδεδομένα (Metadata)'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/t15SFD> [Πρόσβαση 22 Νοεμβρίου 2017]

νέες ανησυχίες για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, καθώς τα προσωπικά δεδομένα του τελικού χρήστη μπορούν να συλλεχθούν. Άλλες λύσεις, που βασίζονται σε κώδικα, και υποστηρίζουν το δικαίωμα στη λήθη είναι τα προγράμματα περιήγησης-plugins²¹ που βελτιώνουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής, που προσθέτουν ιδιαίτερες δυνατότητες σε ένα μεγαλύτερο λογισμικό και χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα σε φυλλομετρητές για την προβολή video, την ανίχνευση ιών, και την επίδειξη νέων τύπων αρχείων. Ακόμη αξιοσημείωτη είναι η εμφάνιση των διαχειριστών φήμης στο Internet.²² Αυτές οι ιστοσελίδες προσφέρουν την παρακολούθηση όλων των πληροφοριών που κυκλοφορούν για έναν πελάτη, υπερασπίζοντας τη φήμη του με τεχνικά και νομικά μέσα, βασισμένη στο δικαίωμα της λήθης . Τέτοιες υπηρεσίες απεικονίζουν επίσης πόσο πιθανές είναι οι απειλές λογοκρισίας μέσω της στρέβλωσης των πληροφοριών στο Διαδίκτυο.

Από την οπτική των κοινωνικών δικτύων, μια πρόσφατη δημιουργία είναι η Διασπορά,²³ μια πλατφόρμα κοινωνικού δικτύου που χτίστηκε βάσει της αρχής της προστασίας της ιδιωτικής ζωής. Αντί τα δεδομένα όλων μας να περιέχονται σε τεράστιους κεντρικούς εξυπηρετητές που ανήκουν σε μια μεγάλη οργάνωση, μπορούν να δημιουργηθούν τοπικοί servers σε όλο τον κόσμο. Έτσι οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να φιλοξενήσουν το δικό τους διακομιστή, ουσιαστικά παρέχοντας το πλήρη έλεγχο των δεδομένων στο τμήμα αυτού του cloud κοινωνικής δικτύωσης.

Μέσω της εξάλειψης του δικού τους τμήματος του κοινωνικού δικτύου, οι χρήστες μπορούν να ελέγξουν αποτελεσματικά τη διαθεσιμότητα των δεδομένων τους εντός της Διασποράς, περιορίζοντας έτσι τις πιθανότητες να στραφούν στον δικαίωμα της λήθης.

---

²¹ Βλ. 'Plug-in'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/8DJ4n6> [Πρόσβαση 25 Νοεμβρίου 2017]

²² Βλ. 'Διαχειριστείτε τη φήμη σας στο διαδίκτυο'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/BduvAJ> [Πρόσβαση 25 Νοεμβρίου 2017]

²³ Βλ. 'Diaspora'. Διαθέσιμο στο: <https://diasporafoundation.org/> [Πρόσβαση 25 Νοεμβρίου 2017]

Καταληκτικά, αυτές οι λύσεις που βασίζονται σε κώδικες αν και μπορούν να είναι χρήσιμες ως υποστήριξη του δικαιώματος στη λήθη, αγωνίζονται να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της απλής αντιγραφής των προσωπικών δεδομένων από τρίτους. Εξαρτάται εξ ολοκλήρου από την εθελοντική διάθεση και την καλή θέληση των υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων. Επομένως, για να υπάρχει αποτελεσματικός έλεγχος στους χρήστες, η υποχρεωτική παρέμβαση φαίνεται απαραίτητη.²⁴

1.3 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΝΝΟΙΑ

Τα τελευταία χρόνια, η συμπεριφορική διαφήμιση, το είδος του διαδικτυακού marketing δηλαδή, που συλλέγει πληροφορίες για συγκεκριμένες ομάδες χρηστών στηριζόμενη είτε σε δημογραφικούς παράγοντες, είτε στην καταγεγραμμένη συμπεριφορά του χρήστη στο διαδίκτυο, γίνεται όλο και πιο δημοφιλής, βοηθώντας τα προϊόντα και τις υπηρεσίες να αυξήσουν τις πωλήσεις τους. Κάθε διαφήμιση αποτελεί ένα μήνυμα το οποίο είναι κωδικοποιημένο και έχει ως πομπό την επιχείρηση και δέκτη το καταναλωτικό κοινό. Έτσι όλο και μεγαλύτερα ποσά ξοδεύονται από τις εταιρίες για την διαφημιστική προβολή των προϊόντων της. Εταιρίες κολοσσοί μπορεί να ξοδεύουν ακόμα και δισεκατομμύρια δολάρια ή ευρώ ετησίως. Με την ενέργεια αυτή προσεγγίζουν απευθείας τους καταναλωτές που τις αναζητούν, μια ενέργεια που ωφελεί τόσο τον καταναλωτή όσο και την επιχείρηση και επιτυγχάνεται μέσα από τη χρήση των γνωστών cookies ή μέσα από την εκμετάλλευση διάφορων κενών ασφαλείας.

Για να φέρει στους ενδιαφερόμενους αυτές τις στοχευμένες διαφημίσεις, σε αντίθεση με το άσχετο spam, η Google χρησιμοποιεί έναν σύνθετο αλγόριθμο

---

²⁴ Βλ. Graux, H., Ausloos, J. και Valcke, P. (2012) 'The Right to be Forgotten in the Internet Era', SSRN, ό.π., σελ.8. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/GSWTwX> [Πρόσβαση 25 Νοεμβρίου 2017]

μο για τον εντοπισμό όλων των πτυχών και ενδιαφερόντων του κάθε ατόμου, από τη συμπεριφορά και τη γεωγραφία έως τα ενδιαφέροντα και το προηγούμενο ιστορικό αναζήτησης. Κάνοντας αυτό, η Google μπορεί να καθορίσει ακριβώς τι θέλει ο καταναλωτής και να του προτείνει τις κατάλληλες διαφημίσεις.

Ωστόσο, ο προβληματισμός που προκύπτει σχετίζεται με τον τρόπο συλλογής και χρήσης των δεδομένων. Σε αυτό συμβάλλουν και εταιρείες που εκμεταλλεύονται προσωπικές πληροφορίες, αν και πολλά από τα δεδομένα που διατηρούνται για εμάς δεν είναι τόσο ενοχοποιητικά ούτε προσωπικά, όπως ίσως θέλουμε να πιστεύουμε. Παρόλ'αυτά δεν παύει να υπάρχει ο κίνδυνος και πολλοί χρήστες ασκούν το δικαίωμά στη λήθη και επικοινωνούν με μεγάλες εταιρίες ζητώντας την απομάκρυνση των ίδιων δεδομένων που καθιστά τις διαφημιστικές πλατφόρμες τόσο αποτελεσματικές. Αν και ορισμένες φορές η διαγραφή των δεδομένων δεν είναι απαραίτητως τόσο απλή, όταν κυριαρχεί τόσο έντονο δημόσιο συμφέρον όσο όταν πρόκειται για δεδομένα με επιστημονική και ιστορική σημασία.²⁵

Συμπερασματικά με τον νέο κανονισμό που προβλέπει ρητά το δικαίωμα στη λήθη, θα ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των χρηστών προς την ασφάλεια του διαδικτύου, καθώς πλησιάζουμε στην καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα δεδομένα μας. Πιο συγκεκριμένα η επιθυμία των καταναλωτών για ανωνυμία ενάντια στην επιθυμία ελέγχου των προσωπικών δεδομένων οδηγεί στο γεγονός ότι οι καταναλωτές δεν θέλουν αναγκαστικά να παραμείνουν ανώνυμοι, αλλά θέλουν να διατηρήσουν ένα μέτρο ελέγχου.²⁶

---

²⁵ Βλ. (2017) 'The Right To Be Forgotten & What It Could Mean In The Digital Age'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/Va76Ho> [Πρόσβαση: 25 Νοεμβρίου 2017]

²⁶ Βλ. Graux, H., Ausloos, J. και Valcke, P. (2012) 'The Right to be Forgotten in the Internet Era', SSRN, ό.π., σελ.9. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/GSWTwx> [Πρόσβαση 26 Νοεμβρίου 2017]

1.4 Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΕ ΤΗΣ 13ης ΜΑΙΟΥ 2014 ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ C-131/12

Το Διαδίκτυο έχει γίνει ο τόπος μιας συνεχιζόμενης έντασης μεταξύ της ιδιωτικής ζωής και της ελευθερίας έκφρασης. Η σύγκρουση ανάμεσα σε αυτά είναι ιδιαίτερα έντονη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία προστατεύει τις προσωπικές πληροφορίες. Η προστασία των δεδομένων διασφαλίζεται με ορθές πρακτικές που επιδιώκουν να εξασφαλίσουν την ακρίβεια, τη διαφάνεια και την ορθολογική οργάνωση της επεξεργασίας των δεδομένων.

Αρχικά, κάνοντας μία αναδρομή στους Κανονισμούς περί της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, συναντάμε την Οδηγία 95/46/ΕΚ το 1995 που αναφέρεται στην προστασία της ιδιωτικής ζωής στο Διαδίκτυο. Η οδηγία απαιτεί από τα κράτη μέλη να προστατεύουν το απόρρητο των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, θεσπίζοντας νόμους που απαιτούν να συλλέγονται τα προσωπικά δεδομένα μόνο με καθορισμένο, ρητό και νόμιμο τρόπο. Επιπλέον, οι νόμοι πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα δεδομένα αυτά δεν θα υποστούν περαιτέρω επεξεργασία με τρόπο ασυμβίβαστο προς τους σκοπούς για τους οποίους έχουν συλλεχθεί.

Μια δεκαετία μετά την έκδοση της Οδηγίας, η ΕΕ εδραιώνει τη δέσμευσή της με την επικύρωση του άρθρου 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία άρχισε να ισχύει με τη Συνθήκη της Λισαβόνας του 2009.

Το 2014 όμως, με αφορμή την υπόθεση της Google Spain SL, προκύπτουν νέα νομικά ζητήματα για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Το ιστορικό της απόφασης ξεκινάει όταν στις 5 Μαρτίου 2010 ο M. Costeja González, ισπανικής ιθαγένειας και κάτοικος Ισπανίας, υπέβαλε στην ισπανική αρχή προστασίας δεδομένων καταγγελία κατά της La Vanguardia Ediciones SL, η οποία εκδίδει καθημερινή εφημερίδα μεγάλης κυκλοφορίας

καθώς και κατά της Google Spain και της Google Inc. Η καταγγελία αυτή υποβλήθηκε καθώς ο M. Costeja González παρατήρησε ότι όταν ένας χρήστης του διαδικτύου πληκτρολογούσε το ονοματεπώνυμό του στη μηχανή αναζήτησης της Google, εμφανίζονταν σύνδεσμοι της εφημερίδας La Vanguardia, στις οποίες περιλαμβανόταν ανακοίνωση, με το ονοματεπώνυμό του για πλειστηριασμούς ακινήτων κατόπιν κατάσχεσης που επιβλήθηκε λόγω κοινωνικοασφαλιστικών οφειλών.²⁷

Με απόφαση της 30ής Ιουλίου 2010, το Δικαστήριο Audiencia Nacional απέρριψε την εν λόγω καταγγελία κατά το μέρος που αφορούσε την La Vanguardia, καθώς υποστήριξε ότι οι πληροφορίες αυτές ήταν από νομικής άποψης δικαιολογημένες. Από την άλλη πλευρά όμως, δέχτηκε το αίτημα που αφορούσε την Google Spain και την Google Inc.

Το δικαστήριο με τη σειρά του επισήμανε ότι οι προβληματισμοί επικεντρώνονται στις υποχρεώσεις των μηχανών αναζήτησης σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων προσώπων. Η Audiencia Nacional ζήτησε την έκδοση προδικαστικής απόφασης από το ΔΕΕ. Στην αίτηση, το Δικαστήριο κλήθηκε να θέσει τρία ερωτήματα: 1) Εάν η προστασία των ευρωπαϊκών δεδομένων που προβλέπεται από την Οδηγία 95/46/EK ισχύει για την Google, 2) εάν οι μηχανές αναζήτησης θεωρούνται υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων σύμφωνα με την Οδηγία 95/46/EK, και 3) εάν το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να απαιτήσει από τη μηχανή αναζήτησης για την κατάργηση μιας συγκεκριμένης πληροφορίας.²⁸

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, ο γενικός εισαγγελέας και το δικαστήριο συμφωνούν ότι το ευρωπαϊκό πλαίσιο ισχύει για την Google, όχι τόσο επειδή απευθύνεται σε Ευρωπαίους πολίτες, αλλά επειδή η Google Ισπανία εί-

---

²⁷ Βλ. 'Υπόθεση C-131/12', άρθρο: "Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα", § 14 και § 15. Διαθέσιμο στο: <http://curia.europa.eu> [Πρόσβαση 18 Μαΐου 2018]

²⁸ Βλ. Cofone, I., (2015) 'Google v. Spain: A Right To Be Forgotten?', SSRN, σελ. 2 επ. . Διαθέσιμο στο: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2548954 [Πρόσβαση 18 Μαΐου 2018]

ναι θυγατρική της Google Inc. Η απάντηση που έδωσε, έτσι, το Δικαστήριο στο πρώτο ερώτημα, είναι ότι το άρθρο 4 § 1 στ. α', της Οδηγίας 95/46 έχει την έννοια ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων εγκατάστασης, Συνεπώς, ακόμη και αν δεν υποβληθούν τα προσωπικά δεδομένα σε επεξεργασία στην Ισπανία, η επεξεργασία γίνεται στο πλαίσιο δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης που έχει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας αυτής στο έδαφος κράτους μέλους της ΕΕ.²⁹

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, τόσο ο γενικός εισαγγελέας όσο και το δικαστήριο σημείωσε ότι η Google ασχολείται με τα προσωπικά δεδομένα. Το δικαστήριο επιβεβαίωσε περαιτέρω ότι με την ευρετηρίαση των δεδομένων, η Google ανακτά, καταγράφει και οργανώνει τα προσωπικά δεδομένα, ακόμη και αν η ευρετηρίαση της Google γίνεται αυτόματα χωρίς να διαχωρίζει το περιεχόμενο και τη χρονολογία δημοσίευσης των δεδομένων. Κατά συνέπεια, το Συνέδριο αντιμετωπίζει τη Google (και άλλες μηχανές αναζήτησης) ως υπεύθυνο επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. δ' της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.³⁰

Σχετικά με το τρίτο και τελευταίο ερώτημα, το Δικαστήριο αποφάνθηκε αν η μηχανή αναζήτησης υποχρεούται να διαγράφει από τα αποτελέσματά της συνδέσμους από τρίτες ιστοσελίδες που αναφέρονται σε συγκεκριμένα πρόσωπα και περιέχουν αληθείς πληροφορίες σχετικά με το υποκείμενο αυτό, ισχυριζόμενο ότι οι πληροφορίες αυτές μπορούν να του προκαλέσουν βλάβη ή ότι επιθυμεί να «λησμονηθούν» μετά την παρέλευση ορισμένου χρόνου.³¹

---

²⁹ Βλ. Ιγγλεζάκη, Ι., (2012) 'Η απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση Google Spain (c-131/12): Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη και οι μηχανές αναζήτησης στο Διαδίκτυο', σελ. 6 επ. . Διαθέσιμο στο: <http://epublications.web.auth.gr/?q=el/node/16> [Πρόσβαση 20 Μαΐου 2018]

³⁰ Βλ. Cofone, I., (2015) 'Google v. Spain: A Right To Be Forgotten?', SSRN, ό.π., σελ. 10. Διαθέσιμο στο: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2548954 [Πρόσβαση 18 Μαΐου 2018]

³¹ Βλ. 'Υπόθεση C-131/12'. Άρθρο Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα, § 89. Διαθέσιμο στο: <http://curia.europa.eu> [Πρόσβαση 20 Μαΐου 2018]

Το Δικαστήριο τόνισε ότι, λόγω του άρθρου 7 της Οδηγίας, η επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να είναι νόμιμη ανά πάσα στιγμή προκειμένου να επιτραπεί η συνέχισή της. Επιπλέον, ακόμη και οι πληροφορίες που αρχικά συλλέχθηκαν με νόμιμο τρόπο μπορούν, με την πάροδο του χρόνου, να καταστούν παράνομες όταν τα δεδομένα καθίστανται ανεπαρκή, άσχετα ή υπερβολικά για τους σκοπούς της επεξεργασίας.³²

Εν κατακλείδι, στην υπόθεση αυτή κεντρικό νομικό ζήτημα ήταν το ερώτημα του προσδιορισμού των ορίων του δικαιώματος των φυσικών προσώπων να ζητούν τη διαγραφή ή την ανωνυμοποίηση των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα ή διαφορετικά το δικαίωμα στη λήθη. Το Δικαστήριο αποφάσισε να γίνει δεκτό ότι ο M. Costeja González έχει δικαίωμα να πάψουν οι πληροφορίες αυτές να συνδέονται με το ονοματεπώνυμό του μέσω των αποτελεσμάτων των μηχανών αναζήτησης, λόγω τόσο του ευαίσθητου χαρακτήρα των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στις ανακοινώσεις αυτές για την ιδιωτική του ζωή όσο και ότι η αρχική δημοσίευση των σελίδων έλαβε χώρα πριν δεκαέξι χρόνια. Συμπερασματικά, διαπιστώνουμε ότι στο βαθμό που δεν υφίστανται ιδιαίτεροι λόγοι που να υπερτερούν έναντι του δημοσίου συμφέροντος, το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί, σύμφωνα με τα άρθρων 12, στοιχείο β', και 14 στοιχείο α', της Οδηγίας 95/46, να ζητήσει την διαγραφή ορισμένων συνδέσμων από τα αποτελέσματα των μηχανών αναζήτησης.³³

Αξιοσημείωτο είναι να αναφερθεί ότι η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/EK σχετικά με την εφαρμογή της αποφάσεως Google Spain κατέγραψε λίστα κριτηρίων αξιολογήσεως της κάθε αιτήσεως διαγραφής

---

³² Βλ. Cofone, I., (2015) 'Google v. Spain: A Right To Be Forgotten?', SSRN, ό.π., σελ.7 επ. . Διαθέσιμο στο: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2548954 [Πρόσβαση 18 Μαΐου 2018]

³³ Βλ. Ιγγλεζάκη, I., (2012) 'Η απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση Google Spain (c-131/12): Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη και οι μηχανές αναζήτησης στο Διαδίκτυο', σελ. 8 επ.. Διαθέσιμο στο: <http://epublications.web.auth.gr/?q=el/node/16> [Πρόσβαση 20 Μαΐου 2018]

συνδέσμου.³⁴ Τα σχετικά κριτήρια θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τις οικείες εθνικές νομοθετικές διατάξεις και κανένα μεμονωμένο κριτήριο δεν είναι από μόνο του καθοριστικής σημασίας. Τα κριτήρια αξιολογήσεως που προτείνει η Ομάδα Εργασίας είναι υπό μορφή ερωτήσεως τα εξής:

1. Το αποτέλεσμα αναζήτησης αφορά φυσικό πρόσωπο; Και το αποτέλεσμα αναζήτησης εμφανίζεται με βάση το όνομα του υποκειμένου των δεδομένων;
2. Το υποκείμενο των δεδομένων διαδραματίζει ρόλο στη δημόσια ζωή; Είναι δημόσιο πρόσωπο;
3. Το υποκείμενο των δεδομένων είναι ανήλικος;
4. Τα δεδομένα είναι ακριβή;
5. Τα δεδομένα είναι συναφή κι όχι περισσότερα από όσα χρειάζονται;
6. Αφορούν την επαγγελματική ζωή του υποκειμένου;
7. Το αποτέλεσμα της αναζήτησης συνδέεται με πληροφορίες που φέρεται να συνιστούν ρητορική μίσους/συκοφαντία/δυσφήμιση ή ανάλογα αδικήματα στον τομέα της έκφρασης κατά του προσφεύγοντος;
8. Τα δεδομένα αντικατοπτρίζουν προσωπική γνώμη ή φαίνεται να είναι επιβεβαιωμένο γεγονός;
9. Είναι ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα;
10. Είναι τα δεδομένα επικαιροποιημένα; Τα στοιχεία διατίθενται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από όσο απαιτείται για τον επιδιωκόμενο σκοπό;
11. Η δημοσιοποίηση των δεδομένων έχει δυσανάλογες αρνητικές επιπτώσεις για την ιδιωτική ζωή του υποκειμένου των δεδομένων;
12. Το αποτέλεσμα της αναζήτησης συνδέεται με πληροφορίες που θέτουν το υποκείμενο των δεδομένων σε κίνδυνο;

---

³⁴ Βλ. Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Φ., Διαθέσιμο στο: <http://www.ethemis.gr/epistimoniki-arthrografia-fereniki-panagopoulou-koutnatzi.html> [Πρόσβαση 25 Μαΐου 2018]

13. Ποιο είναι το περιεχόμενο μμέσα στο οποίο δημοσιεύτηκαν τα δεδομένα; Δημοσιοποιήθηκαν τα δεδομένα αυτά από το ίδιο το υποκείμενο; Θα μπορούσε να υπάρξει εύλογη προσδοκία από το υποκείμενο ότι τα δεδομένα θα δημοσιοποιηθούν;
14. Το αρχικό κείμενο έχει δημοσιευθεί στο πλαίσιο δημοσιογραφικών σκοπών;
15. Ο εκδότης των δεδομένων έχει τη νομική δύναμή ή τη νομική υποχρέωση να καθιστά τα δεδομένα διαθέσιμα στο κοινό;
16. Τα δεδομένα αφορούν σε ποινικό αδίκημά; ³⁵

Καταληκτικά εκτός των παραπάνω, αξίζει να σημειωθεί ότι με την απόφασή της 13ης Μαΐου 2014, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην συγκεκριμένη υπόθεση C-131/12 αν και αναγνωρίζει περιορισμένα το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη, καθώς η απόφαση αφορά την αναζήτηση δημοσιευμένων πληροφοριών σε ιστοσελίδες που γίνεται με βάση το όνομα ενός προσώπου και ως αποδέκτες έχει τις μηχανές αναζήτησης, δεν απευθύνεται στους κατόχους ιστοσελίδων, στις οποίες δημοσιεύονται οι σχετικές πληροφορίες.

2 Ο ΝΕΟΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 2016/679 ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ

Ο νέος κανονισμός EU General Data Protection Regulation (GDPR), που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις αρχές του 2016, όπως έχει επισημανθεί θα βρίσκεται σε ισχύ από τον Μάιο του 2018. Η νέα νομοθεσία θα αντικαταστήσει την υφιστάμενη Ευρωπαϊκή Οδηγία του 1995 για την Προ-

---

³⁵ Βλ. Απόφαση αρ. 82/2016, σελ. 9 επ. . Διαθέσιμο στο: <http://www.dpa.gr> [Πρόσβαση 25 Μαΐου 2018]

στασία Δεδομένων και θα αφορά περισσότερο τις διαδικασίες ελέγχου της συμμόρφωσης στη νομοθεσία, παρά την οικοδόμηση κάτι νέου από το μηδέν.³⁶

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι ο Κανονισμός δεν εξελίσσει απλώς το πλαίσιο της παλιάς Οδηγίας αλλά εισάγει ένα νέο είδος δημόσιας ρύθμισης, βασισμένη στην οικονομική ανάλυση του δικαίου. Ακόμη, η μεταρρύθμιση κατέστη απαραίτητη λόγω της αναποτελεσματικότητας της προηγούμενης Οδηγίας. Οι αδυναμίες της Οδηγίας εντοπίζονται τόσο στις ασάφειες που υπάρχουν στο εσωτερικό δίκαιο όσο και στην ελλιπή προστασία των φυσικών προσώπων στην πράξη, από την ελεγκτική αρχή.³⁷ Το νέο αυτό νομοθετικό κείμενο έχει ως αντικείμενο τόσο την “προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” όσο και την “ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών”. Σκοπός του Κανονισμού είναι να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στον μηχανισμό πρόληψης και αποτροπής της κακής χρήσης της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων. Γι’ αυτό το λόγο, χρησιμοποιούνται ορισμένα μέσα στον νέο Κανονισμό για να συντελέσουν στην επίτευξη του παραπάνω σκοπού. Αρχικά η έκταση του Κανονισμού σε 99 άρθρα, βελτιώνει την προστασία των υποκειμένων των δεδομένων, θέτοντας αυστηρά όρια στην αποθήκευση των δεδομένων, στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής αυτών αλλά και στις παραβάσεις που θα προκύψουν. Επιπλέον, δίνεται έμφαση στη πρόληψη έναντι της καταστολής, επιβάλλοντας στον υπεύθυνο επεξεργασίας και στον εκτελούντα την επεξεργασία να εφαρμόζουν κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας έναντι των

---

³⁶ Βλ. Σπυριδάκη, Κ. (2018) ‘Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR): Όχι απλά πολύς θόρυβος για το τίποτα’. Διαθέσιμο στο: https://www.sas.com/el_gr/insights/articles/data-management/local/eu-data-protection-gdpr.html [Πρόσβαση 15 Μαΐου 2018]

³⁷ Βλ. Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Φ. (2017) ‘Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων 679/2016/ΕΕ’, Αθήνα: Σάκκουλα, ό.π., σελ. 120 επ.

κινδύνων της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων.³⁸ Ακόμη ο θεσμός της μελέτης αντικτύπου αποτελεί τη σημαντικότερη καινοτομία για τον Κανονισμό. Ο θεσμός αυτό αναφέρεται στο γεγονός όταν ένα είδος επεξεργασίας, ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων και ο υπεύθυνος επεξεργασίας διενεργεί, πριν από την επεξεργασία, εκτίμηση των επιπτώσεων των σχεδιαζόμενων πράξεων επεξεργασίας στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.³⁹ Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι με την ισχύ του νέου Κανονισμού, καταργείται συγκεκριμένα ότι ισχύει στο άρθρο 18 της Οδηγίας. Δηλαδή, δεν υποχρεώνεται η κοινοποίηση της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς την αρχή ελέγχου ή αλλιώς προς τη δημόσια αρχή⁴⁰ σύμφωνα με το άρθρο 28 της Οδηγίας. Αλλά πλέον ο μηχανισμός εποπτείας δίνει ιδιαίτερη σημασία στις πράξεις επεξεργασίας, οι οποίες φέρουν υψηλές πιθανότητες κίνδυνου λόγω της φύσης, του πεδίου εφαρμογής και των σκοπών τους. Για τον λόγο αυτό αυστηρότερα αντιμετωπίζονται φορείς μεγάλης κλίμακας καθώς εμφανίζουν μεγάλο αριθμό υποκειμένων επεξεργασίας δεδομένων αλλά και μεθόδων επεξεργασίας. Βασικός σκοπός του Κανονισμού αποτελεί η αποτελεσματική καταστολή των παραβατικών συμπεριφορών και η μεγαλύτερη ασφάλεια δίκαιου. Για να επιτευχθεί αυτό, δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στις διατάξεις για την ευθύνη του παραβάτη, στις κυρώ-

---

³⁸ Βλ. 'ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2016/679 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 27ης Απριλίου 2016'. Άρθρο 31, § 1. Διαθέσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=EN> [Πρόσβαση 16 Μαΐου 2018]

³⁹ Βλ. 'ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2016/679 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 27ης Απριλίου 2016'. Άρθρο 35, § 1. Διαθέσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=EN> [Πρόσβαση 16 Μαΐου 2018]

⁴⁰ Βλ. 'Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995'. Άρθρο 28. Διαθέσιμο στο: <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/odigia-95-46-ek/arthro-28-odigia-95-46-ek-toy-eyropaikoy-koinovoylioy> [Πρόσβαση 19 Μαΐου 2018]

σεις και στις αποζημιώσεις. Ακόμη, η ανεξάρτητη εποπτική αρχή που θα καθιερωθεί για την δημόσια εποπτεία της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο Κανονισμός μεριμνά ιδιαίτερα για την προστασία της, καθώς κάποιες από τις αρμοδιότητες της θα είναι ελεγκτικές, συμβουλευτικές αλλά και τιμωρητικές.⁴¹

Από την άλλη πλευρά, το υποκείμενο των δεδομένων, παίρνει ενεργό ρολό μέσα από την ενίσχυση των δικαιωμάτων που του απονέμονται. Τέτοια είναι η πρόσβαση του στα δεδομένα που τον αφορούν, το δικαίωμα αντίρρησης και διόρθωσης αλλά και το δικαίωμα της λήθης. Θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά στο δικαίωμα της λήθης, μιας και αποτελεί το κύριο εργαλείο του υποκειμένου των δεδομένων για να διατηρήσει τον έλεγχο των πληροφοριών του στο κόσμου του διαδικτύου. Το δικαίωμα στη λήθη όπως έχει ήδη αναφερθεί, συναντάται στο άρθρο 17, και συγκεκριμένα εντάσσεται ως δικαίωμα διαγραφής. Ο Κανονισμός επιτάσσει πλέον με το δικαίωμα στη λήθη όχι μόνο την απαλοιφή των αποτελεσμάτων από τις μηχανές αναζήτησης, αλλά και από διαδικτυακούς ιστοτόπους. Συνεπώς οι υπεύθυνοι επεξεργασίας, είτε αυτοί είναι μηχανές αναζήτησης ή ψηφιακοί ιστοχώροι, είναι υποχρεωμένοι να διαγράψουν τα δεδομένα μόνο εάν 1) στερούνται νόμιμης βάσης(έχουν υποστεί παράνομη επεξεργασία, δεν είναι πλέον απαραίτητα σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέχθηκαν, όταν το υποκείμενο των δεδομένων αποσύρει τη συγκατάθεση για την επεξεργασία των δεδομένων που το αφορούν), 2) το επιβάλλει ο νομός, 3) πρόκειται για δεδομένα που είχαν συλλεχθεί και αφορούσαν ανήλικο. Ωστόσο το δικαίωμα διαγραφής οριοθετείται όταν υπάρχουν ειδικότεροι σκοποί δημοσίου συμφέροντος που σχετίζονται με την αρχειοθέτηση, τις στατιστικές έρευνες, τη δημόσια υγεία, τη θεμελίωση, την άσκηση ή την υποστήριξη νομικών

---

⁴¹ Βλ. Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Φ. (2017) 'Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων 679/2016/ΕΕ', Αθήνα: Σάκκουλα, ό.π., σελ. 21 επ.

αξιώσεων, την άσκηση του δικαιώματος ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος στην ενημέρωση.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η βασική καινοτομία της νέας ρύθμισης είναι ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας που δημοσιεύει τα προσωπικά δεδομένα υποχρεούται να ενημερώνει και τους άλλους υπευθύνους επεξεργασίας που επεξεργάζονται τα συγκεκριμένα δεδομένα, ότι το υποκείμενο των δεδομένων ζήτησε τη διαγραφή τους, ώστε να διαγράψουν τα αντίγραφα ή να σταματήσουν την αναπαραγωγή αυτών. Προϋπόθεση της υποχρέωσης αυτής είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας, να έχει λάβει εύλογα μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη τεχνολογία και το κόστος εφαρμογής.⁴²

Καταληκτικά, συμπεραίνουμε ότι ο Κανονισμός αποσκοπεί στην ενδυνάμωση των δικαιωμάτων των πολιτών μέσω του δικαιώματος στη λήθη. Αν και η πρόταση της ΕΕ είχε δημιουργήσει έντονες αντιδράσεις για τις πιθανές επιπτώσεις που θα έχει έναντι του δικαιώματος της ελευθερίας έκφρασης, βοηθάει το υποκείμενο των δεδομένων να έχει τον έλεγχο των πληροφοριών του αλλά και να μην στιγματίζεται από το παρελθόν του.

2.1 ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΘΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679

Όπως έχουμε αναφερθεί νωρίτερα ο νέος Κανονισμός, επιβάλλει αυστηρότερα μετρά. Οι αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων αποκτούν περισσότερους πόρους και θα μπορούν να εκδίδουν δεσμευτικές γνωμοδοτήσεις. Η παραβίαση αυτών των μέτρων θα επιβάλει υψηλά πρόστιμα - έως και 4% του ετήσιου παγκόσμιου κύκλου εργασιών ενός οργανισμού – αποσκοπώντας να αφυπνίσει τους οργανισμούς σε όλους τους κλάδους. Παρ' όλ' αυτά

---

⁴² Βλ. Μήτρου, Λ. (2017) 'Ο γενικός κανονισμός προστασίας προσωπικών δεδομένων', Αθήνα: Σάκκουλα, σελ. 38 επ.

οι κυρώσεις δε θα πρέπει να αποτελούν το βασικό κίνητρο των οργανισμών να συμμορφώνονται με τον Κανονισμό αλλά να είναι περισσότερο προσεκτικοί. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις έχουν να διατηρήσουν την ακεραιότητα τους απέναντι στον Κανονισμό, ενισχύοντας έτσι τη φήμη της επιχείρησής τους ως ασφαλή στα μάτια των δυνητικών πελατών, καθώς πρόκειται για εάν σημαντικό πλεονέκτημα όσον αφορά το μάρκετινγκ τους.⁴³

Ακόμη με την ισχύ του νέου Κανονισμού θα βελτιωθεί το επίπεδο επεξεργασίας των δεδομένων, τα οποία είναι αποθηκευμένα στη βάση δεδομένων μιας εταιρείας, διότι θα επιτρέψει στους πελάτες όχι μόνο να έχουν πρόσβαση στα προσωπικά τους δεδομένα αλλά να επιθεωρούν και να επικυρώνουν τις αποθηκευμένες πληροφορίες. Αυτό το δικαίωμα υπάρχει ήδη, αλλά δεδομένου ότι οι νέοι κανονισμοί θα απαιτήσουν από τους υπεύθυνους επεξεργασίας δεδομένων να διορθώσουν τυχόν εντοπισμένα σφάλματα ή να τα διαγράψουν, σημαίνει ότι η επεξεργασία των αποθηκευμένων δεδομένων θα αποτελέσει μείζον θέμα που θα χρειαστεί ιδιαίτερη μεταχείριση.

Μια θετική πτυχή του Κανονισμού είναι επίσης η απαιτούμενη εκπαίδευση των επιχειρήσεων για την προστασία των δεδομένων που χειρίζονται. Δεδομένου ότι ο Κανονισμός έχει εισαγάγει την ευθύνη του υπεύθυνου προστασίας των δεδομένων, ο ρόλος αυτός έχει γίνει ακόμη πιο σοβαρός. Σύμφωνα με το άρθρο 37 §5 44 οι υπεύθυνοι προστασίας δεδομένων που έχουν οριστεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τον εκτελούντα την επεξεργασία, πρέπει να διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις σχετικά με το δίκαιο και

---

⁴³ Βλ. Σπυριδάκη, Κ.(2018) ‘Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR): Όχι απλά πολύς θόρυβος για το τίποτα’. Διαθέσιμο στο: https://www.sas.com/el_gr/insights/articles/data-management/local/eu-data-protection-gdpr.html [Πρόσβαση 14 Μαΐου 2018]

⁴⁴ Βλ. ‘ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2016/679 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 27ης Απριλίου 2016’. Άρθρο 37, §5. Διαθέσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=EN> [Πρόσβαση 17 Μαΐου 2018]

τις πρακτικές προστασίας δεδομένων ⁴⁵. Κατά συνέπεια, αυτή η κατάρτιση για την προστασία δεδομένων έχει τεθεί για να εξασφαλίσει καλύτερη ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και τη δραματική μείωση των παραβιάσεων.

Από την άλλη πλευρά, προβλεπόμενη θετική πτυχή του Κανονισμού θα αποτελέσει σίγουρα η μεγαλύτερη ασφάλεια των δεδομένων παγκοσμίως, σύμφωνα με το Κεφάλαιο V (άρθρα 44 έως 49) του Κανονισμού. Μολονότι ο Κανονισμός, εστιάζεται κυρίως στην ΕΕ, έλαβε υπόψη την ανάγκη προστασίας των ατόμων των οποίων τα δεδομένα μεταφέρονται σε τρίτη χώρα οργάνωσης εκτός της ΕΕ. Ωστόσο τέτοιες μεταφορές μπορούν να γίνουν μόνο όταν η τρίτη χώρα που βρίσκεται εκτός ΕΕ παρέχει νομικές και συμβατικές συμφωνίες για την προστασία των δικαιωμάτων του προσώπου του οποίου τα δεδομένα μεταφέρονται. Επιπλέον η τρίτη χώρα θα πρέπει να έχει λάβει απόφαση επάρκειας σύμφωνα με το άρθρο 45 ⁴⁶. Με άλλα λόγια, τα δεδομένα που μεταφέρονται σε μια χώρα εκτός ΕΕ, πρέπει να θεωρείται επαρκής, αλλιώς ο ελεγκτής της προστασίας δεδομένων θα πρέπει να απευθυνθεί στις οδηγίες των άρθρων 44 και 46-49. Ο Κανονισμός επιτρέπει μεταφορές όχι μόνο σε τρίτες χώρες, αλλά και σε έδαφος ή συγκεκριμένο τομέα εντός της τρίτης χώρας ή σε διεθνή οργανισμό, υπό τον όρο ότι τους έχει απονεμηθεί ο χαρακτηρισμός επάρκειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μόλις η Επιτροπή παραχωρήσει (ή ανακαλέσει) έναν ορισμό επάρκειας, η απόφαση δεσμεύει όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.⁴⁷

Τέλος, υπάρχει στον Κανονισμό αυξημένη υποχρέωση λογοδοσίας, όπου ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να συμμορφώνεται και να αποδεικνύει ανά

---

⁴⁵ Βλ. '5 Benefits Getting GDPR Ready Brings To Your Business '. Διαθέσιμο στο:

<https://www.kefron.com/blog/5-benefits-getting-gdpr-ready-brings-business/> [Πρόσβαση 18 Μαΐου 2018]

⁴⁶ Βλ. 'ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2016/679 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 27ης Απριλίου 2016'. Άρθρο 45. Διαθέσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=EN> [Πρόσβαση 17 Μαΐου 2018]

⁴⁷ Βλ. '5 Benefits Getting GDPR Ready Brings To Your Business '. Διαθέσιμο στο:

<https://www.kefron.com/blog/5-benefits-getting-gdpr-ready-brings-business/> [Πρόσβαση 18 Μαΐου 2018]

πασά στιγμή τη συμμόρφωση του με τις αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Αν υπάρχει συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων για την επεξεργασία των δεδομένων τους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να μπορεί να το αποδείξει. Έτσι, η σπουδαιότητα της αρχής της λογοδοσίας θα βοηθήσει στην ομαλή λειτουργία του Κανονισμού.

Βάσει όλων των παραπάνω ευελπιστείται ότι οι καινούριες διατάξεις θα βελτιώσουν τη δικαιοσύνη και το σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς ο Κανονισμός 2016/679 αποτελεί τον αυστηρότερο και πληρέστερο νόμο περί του απορρήτου δεδομένων στον κόσμο.

2.2 ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679

Ο Κανονισμός 2016/679 αν και αποτελεί ένα νομοθέτημα που απλοποιεί τις διαδικασίες και εξασφαλίζει ισχυρότερους δεσμούς ασφάλειας στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δε παύει να προκαλεί ανησυχία για τις υπερβολικές ρυθμίσεις που προσφέρει.

Είναι εμφανές ότι πρόκειται για ένα εκτενές και αναλυτικό νομοθέτημα που περιλαμβάνει 99 άρθρα, πολύ μεγαλύτερο της Οδηγίας 95/46/EK που έχει 34. Ωστόσο, δε φαίνεται να συμπεριλαμβάνει τις ιδιαιτερότητες των κρατών μελών. Τέτοιες θα μπορούσαν να είναι η τροποποίηση της εθνικής τους νομοθεσίας, σε περίπτωση που θέλουν να ιδρύσουν εποπτικές αρχές ή να αναθεωρήσουν τον ρόλο των αρχών αυτών. Επιπλέον, ο Κανονισμός δεν απο-

κλείει τα κράτη μέλη από την ρύθμιση ειδικών περιπτώσεων όταν αυτά αφορούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα κ.α.⁴⁸

Η προσθήκη γραφειοκρατίας υπό τη μορφή της ατελείωτης συγκατάθεσης που απαιτείται για κάθε διαδικασία επεξεργασίας δεδομένων, επιβαρύνει σημαντικά τους πελάτες στην απόλαυση των online υπηρεσιών και εφαρμογών σε μια εποχή όπου η φιλικότητα προς τον χρήστη είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες στη διατήρηση των πελατών.

Επιπλέον, ένα από τα μεγάλα μειονεκτήματα της συμμόρφωσης των οργανισμών με τον Κανονισμό είναι το κόστος για την επίτευξή του. Προκειμένου να συμμορφωθεί κανείς με τις ρυθμίσεις που εισάγει, δεν αρκεί για τις εταιρείες να ενημερώσουν τις εσωτερικές τους πολιτικές. Ανάλογα με τη ποσότητα των δεδομένων που επεξεργάζονται, πρέπει να ορίσουν έναν υπεύθυνο προστασίας δεδομένων και να διασφαλίσουν ότι όλα τα προϊόντα τους ή οι υπηρεσίες τους προστατεύουν την ιδιωτική ζωή των πολιτών. Αυτό από μόνο του συνεπάγεται πρόσθετα χαρακτηριστικά ασφάλειας στον κυβερνοχώρο που πρέπει να συμπεριληφθούν στην αρχιτεκτονική λογισμικού, που σημαίνει περισσότερη δουλειά για τους προγραμματιστές. Το λογισμικό που βοηθάει στην πρόληψη της απώλειας των δεδομένων ή στη ταξινόμησή τους, θα πρέπει να εφαρμοστεί σε ολόκληρο το σύστημα για τον καλύτερο έλεγχο των ατόμων που επεξεργάζονται τα δεδομένα. Όλα αυτά, βέβαια, έχουν κόστος για τις επιχειρήσεις.

Μια άλλη μεγάλη ανησυχία είναι τα τεράστια πρόστιμα που μπορούν να επιβληθούν στις εταιρείες που δεν συμμορφώνονται με τις βασικές αρχές του Κανονισμού. Αυτά τα πρόστιμα είναι της τάξεως έως 20 εκατ. Ευρώ ή

---

⁴⁸ Βλ. Μαυρόπουλο, Θ.(2017) 'ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΜΕΤΑΞΥ ΠΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ', σελ. 24 επ., Διαθέσιμο στο:

<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/20971/8/MavropoulosThemistoklisMsc2017.pdf> [Πρόσβαση 14

Μαΐου 2018]

4% του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών για το προηγούμενο οικονομικό έτος, όπως έχει ήδη αναφερθεί.⁴⁹

Καταληκτικά, ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων είναι γεγονός ότι θα καταστήσει τις εταιρείες υπεύθυνες για την αποτυχία να προστατεύσουν τα δεδομένα των πολιτών της ΕΕ. Από τη στιγμή που θα ξεπεραστεί το αρχικό εμπόδιο της συμμόρφωσης, αναμένεται να σημειωθεί μείωση των παραβιάσεων σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα. Το αν ο Κανονισμός θα ανταποκριθεί πλήρως ως ένας επαναστατικός Κανονισμός για την προστασία των δεδομένων, θα αποφασιστεί μόλις τεθεί σε ισχύ στις 25 Μαΐου 2018.

3 ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

Με την πάροδο των χρόνων, η αυξημένη δημιουργία ιστοσελίδων οδήγησε στην αναγκαιότητα της χρήσης των μηχανών αναζήτησης. Με τις μηχανές αναζήτησης εξοικονομείται χρόνος καθώς δίνεται η δυνατότητα στον χρήστη να πληκτρολογήσει και να επιλέξει συγκεκριμένα κριτήρια αναζήτησης. Οι μηχανές αναζήτησης δημιουργούν ένα εσωτερικό ευρετήριο πληροφοριών που σχετίζονται με το περιεχόμενο του παγκόσμιου ιστού. Στην συνέχεια, με την βοήθεια αλγορίθμων επεξεργάζονται τον όρο της αναζήτησης που έχει θέσει ο χρήστης και τον συνδυάζουν με τα στοιχεία που υπάρχουν αποθηκευμένα στο εσωτερικό ευρετήριο των μηχανών. Έτσι παρέχουν μια λίστα με συνδέσμους που είναι σχετικοί με την αναζήτηση του χρήστη.⁵⁰

---

⁴⁹ Βλ. Coos, A. (2018) 'GDPR: The Pros and The Cons'. Διαθέσιμο στο:

<https://www.endpointprotector.com/blog/gdpr-the-pros-and-the-cons/> [Πρόσβαση 17 Μαΐου 2018]

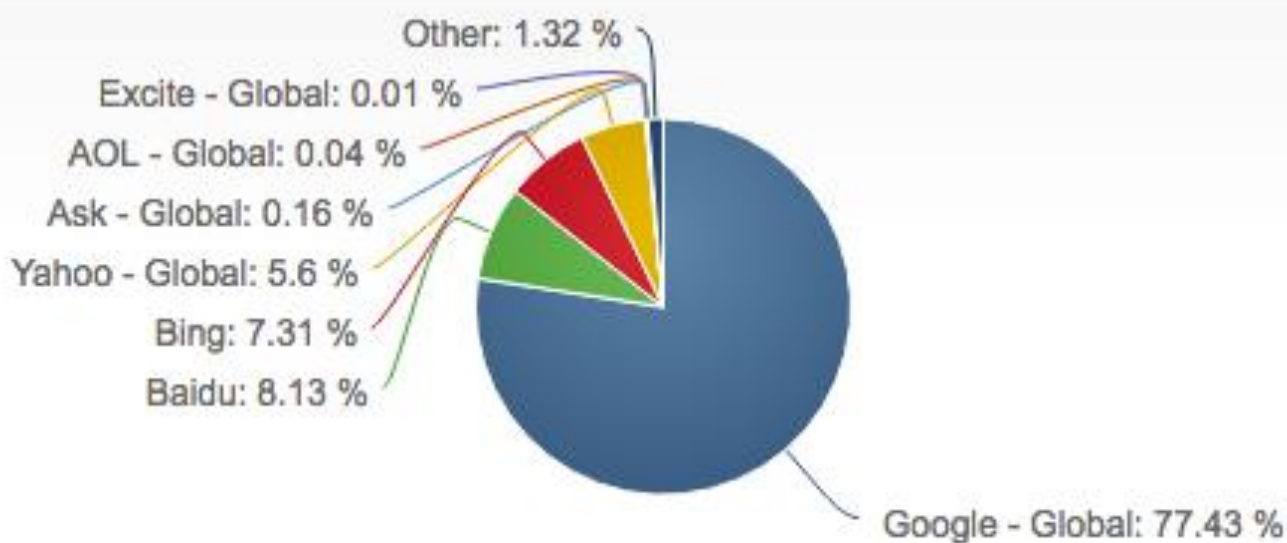
⁵⁰ Βλ. (2008) 'Βελτιστοποίηση ιστοσελίδων για μηχανές αναζήτησης', Microonet. Διαθέσιμο στο:

<https://goo.gl/wv1KpH> [Πρόσβαση: 20 Δεκεμβρίου 2017]

Με 6,586,013,574 αναζητήσεις⁵¹ την ημέρα παγκοσμίως, η πιο δημοφιλής μηχανή αναζήτησης που έχει αναδειχθεί είναι η Google. Εκτός από αυτή, άλλες δημοφιλείς μηχανές αναζήτησης στις μέρες μας είναι οι Baidu, Bing, Yahoo, Ask και AOL. Εξαιρουμένης της Google οι υπόλοιπες συγκεντρώνουν συνολικά γύρω στο 22 % της συνολικής αγοράς στον τομέα της αναζήτησης στο διαδίκτυο. (Εικόνα 1)

Αυτές τις μηχανές παρακάτω θα αναλύσουμε ως προς το δικαίωμα στη λήθη. Πώς μπορούν οι χρήστες να αιτηθούν στην κάθε μηχανή αναζήτησης για να διαγράψει τα προσωπικά του δεδομένα; Πόσοι έχουν αξιοποιήσει αυτό το δικαίωμα τα τελευταία χρόνια και σε ποια μηχανή αναζήτησης; Ποια είναι τα θετικά και αρνητικά σε μια μηχανή αναζήτησης;

52

Εικόνα 1: Search Engine Statistics 2017

⁵¹ Βλ. Allen, R. (2017) 'Search Engine Statistics 2017', Smart Insights. Διαθέσιμο στο:

<https://goo.gl/2QJiwy> [Πρόσβαση: 27 Δεκεμβρίου 2017]

⁵² Βλ. Allen, R. (2017) 'Search Engine Statistics 2017'. [εικόνα 1] Διαθέσιμη στο: <https://goo.gl/2QJiwy>

[Πρόσβαση: 27 Δεκεμβρίου 2017]

3.1 ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ

Οι μηχανές αναζήτησης μπορούν να επηρεάσουν την προσωπική και την επαγγελματική υπόσταση ενός ατόμου. Οποιοσδήποτε επιθυμεί να μάθει περαιτέρω πληροφορίες για πρόσωπα του κοινωνικού και επαγγελματικού του περιβάλλοντος, για παράδειγμα αν κάποιος έχει κατηγορηθεί ή καταδικαστεί ένοχος για κάποιο αδίκημα, αυτό μπορεί να καταστεί εφικτό απλώς εισάγοντας το όνομα του ατόμου που τον ενδιαφέρει στην μηχανής αναζήτησης. Το γεγονός αυτό φαίνεται από πρόσφατες έρευνες που δείχνουν ότι το 79% των εργοδοτών και το 20% των πανεπιστημίων αναζητούν τους ενδιαφερόμενους τους ηλεκτρονικά με αυτόν τον τρόπο. Ακόμη, προσωπικά δεδομένα, όπως η σεξουαλικότητα ή η υγεία ενός ανθρώπου, μπορούν να δημοσιευτούν σε ιστότοπους και να στιγματίσουν το σχετιζόμενο άτομο για όλη την διάρκεια της ζωής του.⁵³

Λόγω αυτών των γεγονότων, ο μέσος άνθρωπος που βλάπτεται από αυτές τις πληροφορίες στο Διαδίκτυο, επιδιώκει πλέον να τις διαγράψει μέσω του δικαιώματος στη λήθη. Οι μηχανές αναζήτησης έχουν τη δύναμη φιλτραρίσματος ολόκληρου του Διαδικτύου για δισεκατομμύρια χρήστες και αυτό τις καθιστά υπεύθυνες για τη διαγραφή πληροφοριών που δε θέλουν οι χρήστες να υπάρχουν σε κοινή θέα. Επιπλέον, οι μηχανές αναζήτησης δεν δύναται να καταργήσουν το περιεχόμενο απευθείας από ιστότοπους, αλλά να καταργήσουν την αναζήτηση από τα αποτελέσματα της. Ωστόσο, με τον νέο κανονισμό που εφαρμόζεται, όταν θέλει κάποιος να αφαιρέσει συγκεκριμένες πληροφορίες από τον ιστό, θα πρέπει να επικοινωνεί με τον υπεύθυνο επεξεργασίας του ιστότοπου.

---

⁵³ Βλ. Stuart, A. (2013) 'Google Search Results: Buried If Not Forgotten'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/sDvodb> [Πρόσβαση: 28 Δεκεμβρίου 2017]

Παρακάτω θα δούμε αναλυτικά πώς μπορεί κάποιος να αιτηθεί για διαγραφή των προσωπικών του δεδομένων από τα αποτελέσματα αναζήτησης σε κάθε μία από τις πιο δημοφιλείς μηχανές αναζήτησης.

3.1.1 ΑΙΤΗΣΗ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗΧΑΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ GOOGLE

Αρχικά, είναι σημαντικό να αναφέρουμε την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έλαβε χώρα τον Μάιο του 2014 και με την οποία δόθηκε η έγκριση, στα άτομα που το επιθυμούν, να μπορούν να ζητήσουν από τις μηχανές αναζήτησης την κατάργηση συγκεκριμένων αποτελεσμάτων, σχετιζόμενων με το όνομά τους. Παρ' όλ' αυτά το κάθε αίτημά δεν είναι βέβαιο ότι θα γίνεται δεκτό.

Η Google επιδιώκει να κρατάει την ισορροπία όσων αφορά τα δικαιώματα απορρήτου του χρήστη με τα δικαιώματα υπέρ του δημόσιου συμφέροντος για την ενημέρωση, χωρίς να επισκιάζει το ένα δικαίωμα το άλλο. Για τον λόγο αυτό, είναι πολύ πιθανό να απορριφθούν πληροφορίες σχετικά με οικονομικές απάτες, επαγγελματική αμέλεια, καταδικαστικές αποφάσεις ή τη δημόσια συμπεριφορά ατόμων σε διάφορες κυβερνητικές θέσεις.⁵⁴

---

⁵⁴ Βλ. Google (2018). 'Remove information from Google'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/Uh46pB> [Πρόσβαση: 29 Δεκεμβρίου 2017]

Στη φόρμα της Google, για την κατάργηση περιεχομένου βάσει της ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, συναντάμε κάποια απαραίτητα στοιχεία συμπλήρωσης. Αρχικά, απαιτείται από τον αιτούντα να επιλέξει μία από τις 28 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός της δυνατότητας χρήσης του δικαιώματος στη λήθη μέσω αυτής της φόρμας σε τέσσερις χώρες εκτός ΕΕ, οι οποίες είναι η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία.⁵⁵

* Απαιτούμενο πεδίο

ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΑΣ

Χώρα της οποίας η νομοθεσία διέπει το αίτημά σας *

Νορβηγία ▼

Πλήρες νομικό όνομα *

Το όνομά σας, ακόμα και εάν υποβάλλετε το αίτημα εκ μέρους κάποιου άλλου που εκπροσωπείτε βάσει εξουσιοδότησης. Εάν εκπροσωπείτε κάποιον άλλον, θα πρέπει να έχετε τη δέουσα νόμιμη εξουσιοδότηση, για να ενεργείτε εκ μέρους του.

Όνομα:

Επώνυμο:

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου επικοινωνίας *

Ενεργώ εκπροσωπώντας... *

Εάν υποβάλλετε αυτό το αίτημα εκ μέρους κάποιου άλλου, προσδιορίστε τη σχέση σας με αυτό το άτομο (για παράδειγμα: "γονέας", "δικηγόρος"). Ενδεχομένως να ζητήσουμε τεκμηρίωση η οποία θα επιβεβαιώνει ότι έχετε λάβει εξουσιοδότηση για την εκπροσώπηση αυτού του ατόμου.

- Τον εαυτό μου
- Κάποιον πελάτη
- Κάποιο μέλος της οικογένειάς μου
- Κάποιον φίλο
- Άλλο

Η νομική σχέση που έχετε με το υποκείμενο αυτού του αιτήματος *

56

Εικόνα 2: Βήμα 1 κατάργησης συνδέσμου στη Google

⁵⁵ Βλ. Sullivan, D. (2014) 'How Google's New "Right To Be Forgotten" Form Works: An Explainer'.

Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/mmqqgf> [Πρόσβαση: 29 Δεκεμβρίου 2017]

⁵⁶ Βλ. Google (2018) 'Remove information from Google'. [Εικόνα 2] Διαθέσιμη στο:

<https://goo.gl/Uh46pB> [Πρόσβαση: 3 Ιανουαρίου 2018]

Στη συνέχεια, η φόρμα επιτρέπει σε ένα άτομο ή σε κάποιον που εκπροσωπεί τον χρήστη να υποβάλει το αίτημα. Η φόρμα απαιτεί την υποβολή ενός ευανάγνωστου αντίγραφου που αφορά το άτομο στο οποίο απευθύνεται το αίτημα.

Παρακάτω, διερωτάται αν έχει υποβληθεί πάλι αίτημα στο παρελθόν από τον ενδιαφερόμενο, προκειμένου να διευκολυνθούν στην επιτυχημένη κατάργηση κάποιας αναζήτησης. Στη συνέχεια, η φόρμα ζητάει από τους χρήστες να σημειώσουν το όνομα που επιθυμούν να καταργήσουν από τα αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησης.

Η νομική σχέση που έχετε με το υποκείμενο αυτού του αιτήματος *

Επισυνάψτε ένα ευανάγνωστο αντίγραφο κάποιο εγγράφου το οποίο επαληθεύει την ταυτότητα του υποκειμένου αυτού του αιτήματος *

Για να αποτραπεί η υποβολή μη νόμιμων αιτημάτων κατάργησης από άτομα που οικειοποιούνται την ταυτότητα άλλων ατόμων, τα οποία επιχειρούν να βλάψουν ανταγωνιστές ή να αποκρύψουν αθέμιτα πληροφορίες νομικής φύσεως, επιβάλλεται η επαλήθευση της ταυτότητας. Δεν απαιτείται διαβατήριο ή άλλο κρατικό έγγραφο ταυτοποίησης. Μπορείτε να κρύψετε κάποια τμήματα του εγγράφου (π.χ. τον αριθμό ταυτότητας), εφόσον η ταυτότητά σας εξακριβώνεται από τα υπόλοιπα στοιχεία. Επίσης, μπορείτε να κρύψετε τη φωτογραφία σας, εκτός εάν αιτείστε την κατάργηση σελίδων που περιλαμβάνουν φωτογραφίες σας. Η Google θα χρησιμοποιήσει αυτά τα στοιχεία αποκλειστικά για να τεκμηριώσει την αυθεντικότητα του αιτήματός σας και θα διαγράψει το αντίγραφο εντός ενός μήνα από το κλείσιμο της υπόθεσης αιτήματος κατάργησης, εκτός εάν απαιτείται διαφορετικά από τη νομοθεσία.

Για να ανεβάσετε περισσότερα από ένα έγγραφα, κρατήστε πατημένο το πλήκτρο Ctrl ή το πλήκτρο Command κατά την επιλογή των αρχείων.

Επιλογή αρχείων Δεν επιλέχθηκε κανένα αρχείο.

Έχετε υποβάλει αίτημα στο παρελθόν;

Εάν μας έχετε ζητήσει ήδη να καταργήσουμε URL με παρόμοιο περιεχόμενο, μπορούμε να σας βοηθήσουμε πιο γρήγορα εάν απαντήσετε στο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που σας στείλαμε από ό,τι εάν στείλετε μια νέα ειδοποίηση.

Εάν προτιμάτε να μας στείλετε μια νέα ειδοποίηση, εισαγάγετε τον 14ψήφιο αριθμό αναφοράς από το προηγούμενο αίτημά σας. Για παράδειγμα, η θα έχει τη μορφή 1-111100001111. Μπορείτε να τον βρείτε στη γραμμή θέματος του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που σας στείλαμε.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΠΟΥ ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΟΥΝ

Όνομα που χρησιμοποιείται για την αναζήτηση *

Αυτό θα πρέπει να είναι το όνομα από το οποίο, όταν χρησιμοποιείται ως ερώτημα αναζήτησης, προκύπτουν τα αποτελέσματα που θέλετε να καταργήσετε. Εάν θέλετε να υποβάλετε πολλά ονόματα (π.χ. εάν το πατρικό σας όνομα διαφέρει από το επώνυμό σας), τοποθετήστε το σύμβολο "/" ανάμεσα στα ονόματα. Για παράδειγμα, "Μαρία Ιωάννου / Μαρία Παπαδοπούλου".

Εάν αυτή η ειδοποίηση αφορά πολλές αιτίες παραβίασης, υποβάλετε μόνο την πρώτη αιτία παρακάτω. Στη συνέχεια, κάντε κλικ στον σύνδεσμο "Προσθήκη νέας ομάδας" κάτω από τα πλαίσια κειμένου, για να προσθέσετε μια άλλη αιτία.

Εικόνα 3: Βήμα 2 κατάργησης συνδέσμου στη Google

⁵⁷ Βλ. Google (2018) 'Remove information from Google'. [Εικόνα 3] Διαθέσιμη στο:

<https://goo.gl/Uh46pB> [Πρόσβαση: 3 Ιανουαρίου 2018]

Τέλος, η φόρμα επιτρέπει στους χρήστες να απαριθμήσουν μία ή περισσότερες διευθύνσεις URL που θέλουν να καταργηθούν και πρέπει να δώσουν σε αυτό το σημείο μια εξήγηση για την κάθε μία. Ειδικότερα, πρέπει να εξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο το αποτέλεσμα αναζήτησης σχετίζεται με το υποκείμενο του αιτήματος και τους λόγους για τους οποίους το περιεχόμενο που εμφανίζεται σε αυτήν τη σελίδα είναι παράνομο, ανακριβές ή μη επικαιροποιημένο.

Λόγος κατάργησης *

Για κάθε URL που καταχωρίσατε, εξηγήστε:

(1) Τον τρόπο με τον οποίο η σελίδα σχετίζεται με το υποκείμενο αυτού του αιτήματος και
(2) Τους λόγους για τους οποίους το περιεχόμενο που εμφανίζεται σε αυτήν τη σελίδα είναι παράνομο, ανακριβές ή μη επικαιροποιημένο.

Για παράδειγμα: "(1) Αυτή η σελίδα αφορά εμένα για αυτούς τους λόγους. (2) Αυτή η σελίδα δεν θα έπρεπε να συμπεριλαμβάνεται ως αποτέλεσμα αναζήτησης, για αυτούς τους λόγους."

Τα URL που θέλετε να καταργήσετε από τα αποτελέσματα αναζήτησης, τα οποία σχετίζονται με τον "λόγο κατάργησης" που καθορίζεται παραπάνω *

Κάντε κλικ [εδώ](#), για να λάβετε βοήθεια σχετικά με τον εντοπισμό του URL.

Εισαγάγετε μία διεύθυνση URL ανά γραμμή (Έως και 1000 γραμμές)

Προσθήκη νέας ομάδας (Έως και 10 ομάδες)

58

Εικόνα 4: Βήμα 3 κατάργησης συνδέσμου στη Google

⁵⁸ Βλ. Google (2018) 'Remove information from Google'. [Εικόνα 4] Διαθέσιμη στο:

<https://goo.gl/Uh46pB> [Πρόσβαση: 3 Ιανουαρίου 2018]

Πριν την υποβολή του αιτήματος, ζητείται η καταγραφή της ημερομηνίας αποστολής του αιτήματος και η ψηφιακή υπογραφή, η οποία είναι εξίσου νομικά δεσμευτική με τη φυσική υπογραφή, καθώς και η επιλογή ορισμένων πλαισίων για τη συμφωνία κάποιων ένορκων δηλώσεων όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα.⁵⁹

ΕΝΟΡΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Διαβάστε τις παρακάτω δηλώσεις και επιλέξτε τα πλαίσια για να επιβεβαιώσετε ότι συμφωνείτε.

- Συναινώ με την επεξεργασία των προσωπικών στοιχείων που υποβάλλω, όπως περιγράφεται παρακάτω: *

Η Google LLC θα χρησιμοποιήσει τα προσωπικά στοιχεία που παρέχετε σε αυτήν τη φόρμα (συμπεριλαμβανομένης της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τυχόν στοιχείων ταυτοποίησής σας) και τυχόν προσωπικά στοιχεία που μπορεί να υποβάλλετε σε περαιτέρω επικοινωνία μαζί μας, στο πλαίσιο της επεξεργασίας του αιτήματός σας και της εκπλήρωσης των έννομων υποχρεώσεών της. Έχουμε το δικαίωμα να κοινοποιήσουμε στοιχεία του αιτήματός σας σε αρχές προστασίας δεδομένων, αλλά μόνο όταν απαιτούν αυτά τα στοιχεία, προκειμένου να διερευνήσουν ή να εξετάσουν κάποια απόφασή μας. Αυτό συνήθως συμβαίνει, όταν επιλέγετε να επικοινωνήσετε με τις τοπικές αρχές προστασίας δεδομένων σχετικά με την απόφασή μας. Έχουμε το δικαίωμα να παράσχουμε στοιχεία στους webmaster των URL που έχουν καταργηθεί από τα αποτελέσματα αναζήτησης.

Λάβετε υπόψη ότι εάν είστε συνδεδεμένοι στον Λογαριασμό σας Google, μπορεί να συσχετίσουμε την υποβολή σας με τον συγκεκριμένο λογαριασμό.

- Δηλώνω ότι τα στοιχεία που έχω καταχωρίσει στο παρόν αίτημα είναι ακριβή και ότι έχω λάβει εξουσιοδότηση για την υποβολή αυτού του αιτήματος. *
- Κατανοώ ότι η Google δεν θα μπορεί να επεξεργαστεί το αίτημά μου εάν δεν συμπληρωθεί σωστά η φόρμα ή σε περίπτωση που το αίτημα δεν είναι πλήρες. *

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Υπεγράφη την ημερομηνία: *

MM/DD/YYYY (π.χ. "12/19/2010")

Υπογραφή: *

π.χ. Γιάννης Παπαδόπουλος

Πληκτρολογώντας το πλήρες όνομά σας παρακάτω, μας παρέχετε την ψηφιακή σας υπογραφή, η οποία είναι εξίσου νομικά δεσμευτική με τη φυσική σας υπογραφή. Λάβετε υπόψη ότι η υπογραφή σας πρέπει να αντιστοιχεί επακριβώς στο όνομα και το επώνυμο που καταχωρίσατε στο επάνω τμήμα αυτής της φόρμας ιστού, προκειμένου να είναι επιτυχής η υποβολή σας.

Εικόνα 5: Βήμα 4 κατάργησης συνδέσμου στη Google

⁵⁹ Βλ. Google (2018) 'Remove information from Google'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/Uh46pB> [Πρόσβαση: 5 Ιανουαρίου 2018]

⁶⁰ Βλ. Google (2018) 'Remove information from Google'. [Εικόνα 5] Διαθέσιμη στο: <https://goo.gl/Uh46pB> [Πρόσβαση: 6 Ιανουαρίου 2018]

3.1.2 ΑΙΤΗΣΗ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗΧΑΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΥΑΗΟΟ

Στην αίτηση διαγραφής προσωπικών δεδομένων από τη μηχανή αναζήτησης Yahoo, συναντάμε παρόμοιες υποχρεώσεις από τον χρήστη στην συμπλήρωση της φόρμας με αυτή της φόρμας στη Google .Στην ενότητα Yahoo Help μπορεί κανείς να βρει την υποενότητα που αναφέρεται στο πως μπορείς κανείς να αποσύρει τα προσωπικά του δεδομένα από την αναζήτηση Yahoo search.

Είναι καλό να γνωρίζουμε την πηγή του αποτελέσματος όταν ζητάμε να καταργηθεί ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα αναζήτησης από το Yahoo Search.⁶¹ Δηλαδή, από πού προέρχεται το αποτέλεσμα. από μια τοποθεσία Web της Yahoo ή από έναν ιστότοπο που δεν ανήκει στη Yahoo; Όταν αναφερόμαστε στην δεύτερη περίπτωση, δηλαδή σε έναν ιστότοπο που δεν ανήκει στη Yahoo, η ίδια δεν έχει καμία ευθύνη για όσα δημοσιεύονται εκτός του δικτύου της. Γι' αυτό, αν τα αποτελέσματα αναζήτησης που θέλουμε να καταργήσουμε εμπεριέχονται σε μια τρίτη ιστοσελίδα εκτός του πλαισίου της Yahoo ,πρέπει να επικοινωνήσουμε με το κάτοχο του ιστότοπου . Αφού αποσυρθούν τα προσωπικά δεδομένα από τον κάτοχο της τρίτης ιστοσελίδας εκτός του Yahoo ,τα αποτελέσματα της αναζήτησης αυτών των δεδομένων θα εξαφανιστούν και από το Yahoo Search σε διάστημα εντός 6-8 εβδομάδων από το αίτημα.

Όπως έχει προαναφερθεί , σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου της Ε.Ε την 13^η Μαΐου του 2014, οι κάτοικοι της Ευρώπης μπορούν να ζητήσουν τον αποκλεισμό συγκεκριμένων διεθύνσεων URL από τα αποτελέσματα μιας μηχανής αναζήτησης .Έτσι, αυτό που υποστηρίζει και η Yahoo

---

⁶¹ Βλ. Yahoo (2018) 'Remove search results from Yahoo Search'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/a7UTPa>

[Πρόσβαση: 6 Ιανουαρίου 2018]

είναι ότι η συγκεκριμένη διεύθυνση URL πρέπει να περιέχει προσωπικά δεδομένα σχετικά με το άτομο που είναι ανεπαρκή, άσχετα , η υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέχτηκαν.⁶²

Όσον αφορά την απαραίτητη φόρμα που πρέπει να συμπληρώσει ο ενδιαφερόμενος για την αίτηση διαγραφής των προσωπικών δεδομένων συναντώνται, όπως θα δούμε και στις παρακάτω εικόνες, οι ίδιες απαραίτητες πληροφορίες με αυτές της φόρμας της Google. Αρχικά, πρέπει να επιλέξει ο ενδιαφερόμενος την ευρωπαϊκή χώρα κατοικίας του. Όπως βλέπουμε, η Yahoo επιτρέπει αίτημα μέσω του ηλεκτρονικού έντυπου, μόνο σε κατοίκους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Εάν κάποιος είναι ανήλικος, πρέπει να ζητήσει από τον γονέα του ή τον νόμιμο κηδεμόνα του να συμπληρώσει αυτή τη φόρμα για λογαριασμό του. Στη συνέχεια, είναι απαραίτητο να συμπληρωθεί το όνομα που είναι επιθυμητό να αποσυρθεί από την μηχανή αναζήτησης καθώς και η διεύθυνση της ηλεκτρονικής του αλληλογραφίας αλλά και η επισύναψη ενός αρχείου για επιβεβαίωση των στοιχείων του.

---

⁶² Βλ. Yahoo (2018) 'Requests to block search results in Yahoo Search: Resource for European residents'.

Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/5gCPkn> [Πρόσβαση: 8 Ιανουαρίου 2018]

Your country of European residence. *

Your name [used for search]. *

Provide the name for which you are requesting the specified search results be blocked. This may be your legal name or a name by which you are commonly known.

Your email address: *

Identification

Please upload here a clear, readable copy of a document that verifies your identity and country of residence. This can include a copy of your driver's license, national ID card, or any other photo ID (not necessarily a government-issued document). You can upload one file up to 4Mb. If you are requesting search results be blocked for a name other than your legal name, please include documentation verifying this is a name by which you are commonly known. We will use this information solely to verify your identity to prevent fraudulent blocking requests; you may obscure those parts of your ID document not relevant to that purpose. We will delete the copy of your ID document after your blocking request has been resolved, except where required by law.

[Attach PDF or JPG file](#)

63

Εικόνα 6: Βήμα 1 κατάργησης συνδέσμου στη Yahoo

Επιπλέον, ζητείται η συγκεκριμένη διεύθυνση URL που θέλει ο χρήστης να διαγραφεί καθώς και μία επιπλέον επιλογή που του δίνει την δυνατότητα να προσθέσει παραπάνω από μια URL διεύθυνση και παραπάνω από μια εξήγηση. Τέλος, απαιτείται η συμφωνία με δυο συγκεκριμένες παραγράφους, όπου αναγράφεται ότι τα στοιχεία που δηλώνει ο χρήστης προς απόσυρση είναι ανακριβή ή τον προσβάλλουν και ότι δεν είναι εμπλεκόμενος σε κάποιο θέμα εναντίον του δημόσιου δίκαιου.

---

⁶³ Βλ. Yahoo (2018) 'Requests to block search results in Yahoo Search: Resource for European residents'.

[Εικόνα 6] Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/5gCPkn> [Πρόσβαση: 8 Ιανουαρίου 2018]

URLs associated with your name that you want blocked: *

http://www.

Please explain...

+ Add another URL and explanation

By checking the following box, I certify that, with respect to each URL above: (i) I have compelling legitimate grounds in relation to my particular situation to make this blocking request; and/or (ii) each specific URL identified contains personal data relating to me that is incomplete, inaccurate, or no longer relevant, or excessive in relation to the purposes for which my information was collected or processed.

By checking the following box, I certify that it is my honestly and reasonably held belief that there is no conflict with the general public's right to know about the information located at each URL listed above, in response to a search that includes my name or the name by which I am commonly known, or the name of my minor child.

Your Signature (or the parent or legal guardian of the minor child named)

Signed on this date *

dd/MM/yyyy

Signature *

64

Εικόνα 7: Βήμα 2 κατάργησης συνδέσμου στη Yahoo

Πριν την αποστολή του αιτήματος, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να δηλώσει την ημέρα καταχώρισης του αιτήματος και το όνομά του. Έτσι η Yahoo με την σειρά της αναφέρει ότι το αίτημα θα προωθηθεί στους υπευθύνους Ιρλανδικού Δικαίου προστασίας δεδομένων ή στον επίσημο συνεργάτη τους

---

⁶⁴ Βλ. Yahoo (2018) 'Requests to block search results in Yahoo Search: Resource for European residents'.

[Εικόνα 7] Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/5gCPkn> [Πρόσβαση: 8 Ιανουαρίου 2018]

στη Microsoft. Επίσης, θα ενημερωθεί και ο κάτοχος του ιστότοπου, του οποίου το περιεχόμενο θα εξαφανιστεί από τα αποτελέσματα.⁶⁵

Your Signature (or the parent or legal guardian of the minor child named)

Signed on this date *

dd/MM/yyyy

Signature *

By clicking "Create request", you represent that the information provided above in connection with your request is true, complete and accurate.

We may forward your request, and any accompanying details, to the Irish Data Protection Commissioner or to Microsoft Corporation (our search partner) should we deem that necessary or appropriate in order to process or assess the request. We may also inform the webmaster(s) whose content is blocked from search results as a result of your request.

☐	Δεν είμαι ρομπότ	 reCAPTCHA Απόρρητο - Όροι
--------------------------	------------------	---

Create Request

66

Εικόνα 8: Βήμα 3 κατάργησης συνδέσμου στη Yahoo

---

⁶⁵ Βλ. Yahoo (2018) 'Online Form: Requests to Block search results in Yahoo Search: Resource for European Residents'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/3qUdTe> [Πρόσβαση: 9 Ιανουαρίου 2018]

⁶⁶ Βλ. Yahoo (2018) 'Requests to block search results in Yahoo Search: Resource for European residents'.

[Εικόνα 8] Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/5gCPkn> [Πρόσβαση: 8 Ιανουαρίου 2018]

3.1.3 ΑΙΤΗΣΗ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗΧΑΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ BING

Όπως και στις δύο προηγούμενες μηχανές αναζήτησης έτσι και στην μηχανή αναζήτησης Bing συναντάμε μια παρόμοια φόρμα αίτησης διαγραφής κάποιου συνδέσμου. Θα μπορούσαμε να σημειώσουμε απλώς ότι στη συγκεκριμένη φόρμα παρατίθενται πιο αναλυτικά κάποιες πληροφορίες. Πιθανότατα αυτό συμβαίνει για την καλύτερη κατανόηση των απαραίτητων πληροφοριών που πρέπει να δώσει ο ενδιαφερόμενος και να αποφευχθούν έτσι αιτήσεις που θα καταλήξουν χωρίς κάποια θετική απάντηση για τον αιτούντα.

Εκτός των άλλων που θα αναφέρουμε παρακάτω, το Bing τονίζει ότι ενδέχεται να εξετάσει και πηγές πληροφοριών εκτός αυτής της φόρμας, για να επαληθεύσει ή να συμπληρώσει τις πληροφορίες που του παρέχει ο ενδιαφερόμενος. Επιπλέον, το Bing διαφοροποιείται από τις δύο προηγούμενες μηχανές αναζήτησης, στο κομμάτι των ανηλίκων. Δίνει τη δυνατότητα στα ανήλικα άτομα να υποβάλλουν την αίτηση μόνα τους χωρίς τη βοήθεια κάποιου ενήλικου. Ωστόσο αν κάποιος είναι γονέας ή κηδεμόνας κάποιου ανηλίκου, μπορεί όπως τις προηγούμενες φορές να υποβάλλει αυτός την φόρμα για λογαριασμό του ανηλίκου.

Στο πρώτο μέρος της φόρμας, όπως βλέπουμε, υπάρχει η δυνατότητα μέσω της πολλαπλής επιλογής, να δηλώσουμε αν κάνουμε την αίτηση για δικό μας λογαριασμό ή όχι. Στη συνέχεια συμπληρώνουμε το επίσημο ονοματεπώνυμό μας όπως αυτό αναγράφεται σε κάποιο έγκυρο και επίσημο έγγραφο, την χώρα διαμονής μας και επισυνάπτουμε έγγραφα ταυτοποίησης που επαληθεύουν το πλήρες νόμιμο όνομά μας καθώς και τη χώρα διαμονής. Αυτά τα έγγραφα θα βοηθήσουν να επαληθευτούν οι πληροφορίες που παρέχουμε στη φόρμα. Επιπλέον, ζητείται και η διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μας.

← Bing - Φόρμα αίτησης για τον αποκλεισμό αποτελεσμάτων αναζήτησης στην Ευρώπη
www.bing.com

Μέρος 1ο - Ταυτότητα, διαμονή και στοιχεία επικοινωνίας

Ποιος είστε;

- Είμαι το πρόσωπο, το όνομα του οποίου εμφανίζεται στα αποτελέσματα αναζήτησης
- Υποβάλλω αίτημα για λογαριασμό άλλου

Το πλήρες νόμιμο όνομά σας

Πληκτρολογήστε το πλήρες νόμιμο όνομά σας όπως δηλώνεται στο επίσημο έγγραφο ταυτοποίησης που παρέχετε, συμπεριλαμβανομένου του πατρωνύμου (π.χ., "Λεωνίδα Γεωργίου Γιακουμάκης").

Όνομα αναζήτησης

Καταχωρήστε το όνομα που χρησιμοποιήσατε ως ερώτημα αναζήτησης, το οποίο επέστρεψε το αποτέλεσμα που επιθυμείτε να αποκλειστεί. Αυτό μπορεί να είναι το νόμιμο όνομά σας ή το όνομα με το οποίο είστε κοινώς γνωστός-ή (π.χ., μικρό όνομα, πατσώνυμο, παρωνύμιο). Μην συμπεριλάβετε λέξεις-κλειδιά με το όνομα αναζήτησης (π.χ.,

Επιλέξτε τη χώρα διαμονής*

Επιλέξτε ▼

Αποστέλλετε έγγραφα που επαληθεύουν τις πληροφορίες που παρείχατε παραπάνω.

- Συμπεριλάβετε έγγραφα ταυτοποίησης που επαληθεύουν το πλήρες νόμιμο όνομά σας, καθώς και τη χώρα διαμονής.
- Εάν το όνομα αναζήτησης είναι διαφορετικό από το νόμιμο όνομά σας, αποστέλλετε επαρκή δικαιολογητικά έγγραφα που θα επαληθεύουν ότι αυτό είναι ένα όνομα με το οποίο είστε κοινώς γνωστός-ή (π.χ., επίσημο έγγραφο που επιβεβαιώνει αλλαγή ονόματος).
- Μπορείτε να αποκρύψετε λεπτομέρειες στα έγγραφα που δεν είναι συναφείς με την επαλήθευση του ονόματός σας, της χώρας διαμονής, ή την εγκυρότητα του εγγράφου καθαυτού. Εάν αιτείστε τον αποκλεισμό μιας εικόνας και παρέχετε ένα αναγνωριστικό φωτογραφίας, μην αποκρύπτετε το αναγνωριστικό φωτογραφίας.
- Τα έγγραφα δεν χρειάζεται να αποτελούν έγγραφα ταυτοποίησης εκδοθέντα από δημόσια αρχή, ωστόσο, ενδεχομένως να μην έχουμε τη δυνατότητα να επεξεργαστούμε αιτήματα, όπου οι πληροφορίες που παρέχετε είναι ελλιπείς, ανεπαρκείς ή αναξιόπιστες.
- Θα χρησιμοποιήσουμε αυτά τα έγγραφα, για να επαληθεύσουμε τις πληροφορίες που παρέχετε σε αυτήν τη φόρμα. Θα διαγράψουμε τα έγγραφα, όπως απαιτείται από τη νομοθεσία.

Σημειώστε ότι οι μοναδικές αποδεκτές μορφές αρχείων για αποστολή είναι οι εξής: jpg, png, docx και pdf.

+ Αποστολή αρχείων

Καταχωρήστε μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για να επικοινωνήσουμε μαζί σας σχετικά με το αίτημά σας.

Immetti un indirizzo email

Εικόνα 9: Βήμα 1 κατάργησης συνδέσμου στο Bing

Το δεύτερο μέρος της φόρμας, αναφέρεται σε στοιχεία της κοινωνικής μας θέσης. Ερωτόμαστε αν είμαστε δημόσιο πρόσωπο ή αν πρόκειται να γίνουμε. Αν αυτό ισχύει, πρέπει να αναφέρουμε λεπτομερειακώς περισσότερα για την θέση μας. Η δημοσιότητα όπως καταλαβαίνουμε ισχυροποιεί τη πιθανότητα να έχουμε πέσει θύμα κάποιας δυσφήμισης ή πλεκτάνης, και η μηχανή αναζήτησης θεωρεί απαραίτητο να το γνωρίζει αυτό για να κινηθεί πιο κατάλληλα.

Μέρος 2ο - Η θέση σας στην κοινωνία ή στην κοινότητά σας

Είστε δημόσιο πρόσωπο (πολιτικός, διασημότητα κ.λπ.);

Ναι Όχι

Διαθέτετε μια θέση ή αναμένετε ότι θα διαθέτετε μελλοντικά μια θέση στην τοπική σας κοινότητα ή σε πιο ευρύ επίπεδο, που θα σχετίζεται με τομείς όπως είναι η ηγεσία, η ασφάλεια ή η εμπιστοσύνη (για παράδειγμα εκπαιδευτικός, μέλος του κλήρου, επικεφαλής της κοινότητας, αστυνομικός, ιατρός κ.λπ.);

Ναι Όχι

Εάν η απάντηση σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω ερωτήσεις είναι "Ναι" ή εάν δεν είστε βέβαιοι, περιγράψτε λεπτομερώς τη θέση σας στην κοινωνία/στην κοινότητα.

Περιγράψτε

Εικόνα 10: Βήμα 2 κατάργησης συνδέσμου στο Bing

Το τρίτο μέρος της φόρμας αναφέρεται συγκεκριμένα στις διευθύνσεις URL που θέλουμε να αποσύρουμε από τα αποτελέσματα του Bing. Πάντα απαιτείται και η επιπλέον εξήγηση, για την ταυτοποίηση αυτών των πληροφο-

⁶⁷ Βλ. Bing (2018) 'Αίτηση για τον αποκλεισμό αποτελεσμάτων αναζήτησης του Bing στην Ευρώπη'.

[Εικόνα 9] Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/oFXWUE> [Πρόσβαση: 13 Ιανουαρίου 2018]

⁶⁸ Βλ. Bing (2018) 'Αίτηση για τον αποκλεισμό αποτελεσμάτων αναζήτησης του Bing στην Ευρώπη'.

[Εικόνα 10] Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/oFXWUE> [Πρόσβαση: 13 Ιανουαρίου 2018]

ριών από τους υπευθύνους της εταιρείας. Ακόμη, σε αυτό το μέρος ζητείται να επιλέξουμε τις αιτίες, δηλαδή αν πρόκειται για ανακριβείς, ελλιπείς , μη ενημερωμένες ή ακατάλληλες πληροφορίες και να το αναλύσουμε. Κάτι το οποίο παρατηρήθηκε είναι ότι και στο Bing αλλά και στη Google υπάρχει το ερώτημα αν ο χρήστης έχει υποβάλλει ξανά αίτημα. Μια θετική απάντηση, θα κέντριζε πιθανότατα περισσότερο την προσοχή για την αντιμετώπιση ενός αιτήματος που απορρίφθηκε στο παρελθόν ή ενός νέου αιτήματος από το ίδιο άτομο.

Μέρος 3ο - Οι ζητούμενες προς αποκλεισμό διευθύνσεις URL

Μια διεύθυνση URL (ενιαίο προσδιοριστικό πόρου) είναι μια μοναδική διεύθυνση για ένα αρχείο ή ιστοσελίδα η οποία είναι προσβάσιμη στο Internet. Προσδιορίστε την ακριβή διεύθυνση URL την οποία επιθυμείτε να αποκλείσει το Bing από τα αποτελέσματα αναζητήσεων του ονόματος αναζήτησης. Σημειώστε ότι οι σελίδες αποτελεσμάτων αναζήτησης (π.χ., "https://www.bing.com/search?q=...") δεν θεωρούνται συγκεκριμένες διευθύνσεις URL.

Καταχωρήστε κάθε μία διεύθυνση URL ξεχωριστά. Για την υποβολή πολλών διευθύνσεων URL, χρησιμοποιήστε τη σύνδεση "Προσθήκη επιπλέον διεύθυνσης URL" στο τέλος αυτής της ενότητας. Μην αποστέλλετε λίστες με διευθύνσεις URL σε ξεχωριστό έγγραφο και μην αφήνετε λίστες με διευθύνσεις URL σε άλλα πεδία σχολίων.

Εισαγωγή URL

Περιγράψτε συγκεκριμένα το περιεχόμενο που σχετίζεται με εσάς, συμπεριλαμβανομένου του ακριβούς ονόματος μέσω του οποίου γίνεται η ταυτοποίησή σας στη σελίδα, καθώς και το λόγο για τον οποίο θεωρείτε ότι θα πρέπει να αποκλειστεί από τις αναζητήσεις του ονόματός σας.

Περιγράψτε

Καταχωρήστε ολοκληρωμένες πληροφορίες για κάθε μία από τις παραπάνω επιλεγμένες αιτίες. Εάν οι πληροφορίες δεν είναι ενημερωμένες ή δεν είναι πλέον συναφείς, καταχωρήστε όσο το δυνατόν περισσότερες αποδείξεις. Εάν οι πληροφορίες είναι ανακριβείς ή ψευδείς, καταχωρήστε οποιεσδήποτε συναφείς αποδείξεις διαθέτετε, όπως δικαστική απόφαση ή άλλα έγγραφα, που αποδεικνύουν ότι οι εν λόγω πληροφορίες είναι ανακριβείς ή ψευδείς. Χρησιμοποιήστε το εργαλείο "αποστολή αρχείων" στην ενότητα "Μέρος 1ο" παραπάνω, για να επισυνάψετε τυχόν συναφή έγγραφα.

Περιγράψτε

Καταχωρήστε τυχόν άλλες συναφείς πληροφορίες περιγράφοντας τα ατομικά σας συμφέροντα προστασίας προσωπικών δεδομένων που θα ικανοποιηθούν με τον αποκλεισμό των πληροφοριών, σε απάντηση αναζητήσεων για το όνομα που καθορίζεται παραπάνω, καθώς και το λόγο για τον οποίο θεωρείτε ότι τα ατομικά σας συμφέροντα προστασίας προσωπικών δεδομένων υπερισχύουν των δημοσίων συμφερόντων για προστασία της ελευθερίας της έκφρασης και της ελεύθερης διαθεσιμότητας των πληροφοριών.

Περιγράψτε

Έχετε υποβάλει στο παρελθόν αίτημα στο Bing για τον αποκλεισμό της ίδιας σελίδας (διεύθυνση URL);

Ναι Όχι

+ Προσθήκη άλλης διεύθυνσης URL

69

Εικόνα 11: Βήμα 3 κατάργησης συνδέσμου στο Bing

Στο τελευταίο μέρος της φόρμας, πρέπει ο χρήστης να υποβάλλει την υπογραφή του και με αυτόν τον τρόπο να επιβεβαιώσει ότι τα στοιχεία που έχει καταχωρίσει είναι σωστά και ακριβή.

⁶⁹ Βλ. Bing (2018) 'Αίτηση για τον αποκλεισμό αποτελεσμάτων αναζήτησης του Bing στην Ευρώπη'.

[Εικόνα 11] Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/oFXWUE> [Πρόσβαση: 13 Ιανουαρίου 2018]

Μέρος 4ο - Σημαντικές πληροφορίες και υπογραφή

Με την πληκτρολόγηση του ονόματός σας παρακάτω (ηλεκτρονική υπογραφή), δηλώνετε ότι:

- Είστε το άτομο που κατονομάζεται σε αυτήν τη φόρμα.
- Οι διευθύνσεις URL, για τις οποίες υποβάλετε αίτημα αποκλεισμού, σχετίζονται με εσάς και δεν σχετίζονται με κανένα άλλο πρόσωπο με το ίδιο ή παρόμοιο όνομα.
- Οι πληροφορίες που καταχωρείτε είναι σωστές και ακριβείς.

Υπογραφή*

ΥΠΟΒΟΛΗ

70

Εικόνα 12: Βήμα 4 κατάργησης συνδέσμου στο Bing

3.2 ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ GOOGLE

Σε καθημερινή βάση, η Google λαμβάνει χιλιάδες αιτήματα, από τα οποία τα περισσότερα δεν εγκρίνονται, καθώς δεν έχουν εκπληρώσει τα επισημοποιημένα κριτήρια που απαιτούνται από τη φόρμα, όπως η ταυτότητα. Όμως, σε αυτές τις περιπτώσεις οι άνθρωποι μπορούν να υποβάλουν εκ νέου αίτηση της πλέον επίσημης διαδικασίας. Σε περίπτωση απόρριψης, θα ειδοποιηθούν και θα ενημερωθούν ότι μπορούν να προσφύγουν στην υπηρεσία προστασίας δεδομένων της χώρας τους.

Από την άλλη πλευρά, όσες περιπτώσεις γίνονται δεκτές, εξετάζεται αν όντως αυτές οι διευθύνσεις διαγράφονται οριστικά. Για παράδειγμα, λένε ότι κάποιος από το Ηνωμένο Βασίλειο που έχει υποβάλλει αίτηση, η οποία έχει εγκριθεί, αυτή η διεύθυνση URL θα εγκαταλειφθεί από το Google UK, στην πατρίδα του συγκεκριμένου ατόμου. Επιπλέον θα βγει από το Google France, το Google Germany και άλλες εκδόσεις της Google για μεμονωμέ-

⁷⁰ Βλ. Bing (2018) 'Αίτηση για τον αποκλεισμό αποτελεσμάτων αναζήτησης του Bing στην Ευρώπη'.

[Εικόνα 12] Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/oFXWUE> [Πρόσβαση: 13 Ιανουαρίου 2018]

νες χώρες της ΕΕ. Ωστόσο, οποιοσδήποτε πηγαίνει στο Google.com, είτε στις ΗΠΑ είτε στην ΕΕ, θα εξακολουθεί να βλέπει τις διευθύνσεις URL. Οι μετακινήσεις θα γίνουν μόνο από εκδόσεις της ΕΕ.⁷¹

Σε αυτή την ενότητα λοιπόν, θα δούμε το πληθυσμό των ατόμων που έχουν στείλει αίτημα στη Google για αφαίρεση κάποιου συνδέσμου που τον αφορούσε, πόσα από αυτά τα αιτήματα έχουν εγκριθεί και πόσα έχουν απορριφθεί στη πάροδο των προηγούμενων χρόνων έως και σήμερα. Ακόμη, είναι αξιοσημείωτο να μελετηθεί το είδος των συνδέσμων που καλούνται οι μηχανές αναζήτησης να καταργήσουν αλλά και ποια χώρα της Ευρώπης μονοπωλεί το ενδιαφέρον των πολιτών της στο δικαίωμα της λήθης και παίρνει τη πρώτη θέση στον πληθυσμό αποστολής αιτημάτων μέσω της φόρμας Google, ετησίως.

3.2.1 ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ GOOGLE

Σύμφωνα με την επίσημη έκθεση⁷² της Google για τις καταργήσεις των αποτελεσμάτων στις μηχανές αναζήτησης που προστατεύονται με τον νέο ευρωπαϊκό κανονισμό της 13^{ης} Μαΐου 2014, δημοσιοποιεί δεδομένα που μέχρι τότε ήταν αρνητική να παρουσιάσει σε δημόσια θέα.

Μέσα σε αυτές τις πληροφορίες που δημοσιοποιεί, είναι και ο πληθυσμός των αιτημάτων ανά μήνα αλλά και ανά μέρα που δέχεται μέσω της φόρμας κατάργησης κάποιου συνδέσμου. Ωστόσο, υπολείπονται σημαντικές πληροφορίες που δεν συμπεριλαμβάνονται στην έκθεση της ίδιας της εταιρείας, όπως δεδομένα που περιγράφουν λεπτομερώς την αριθμητική κατανομή

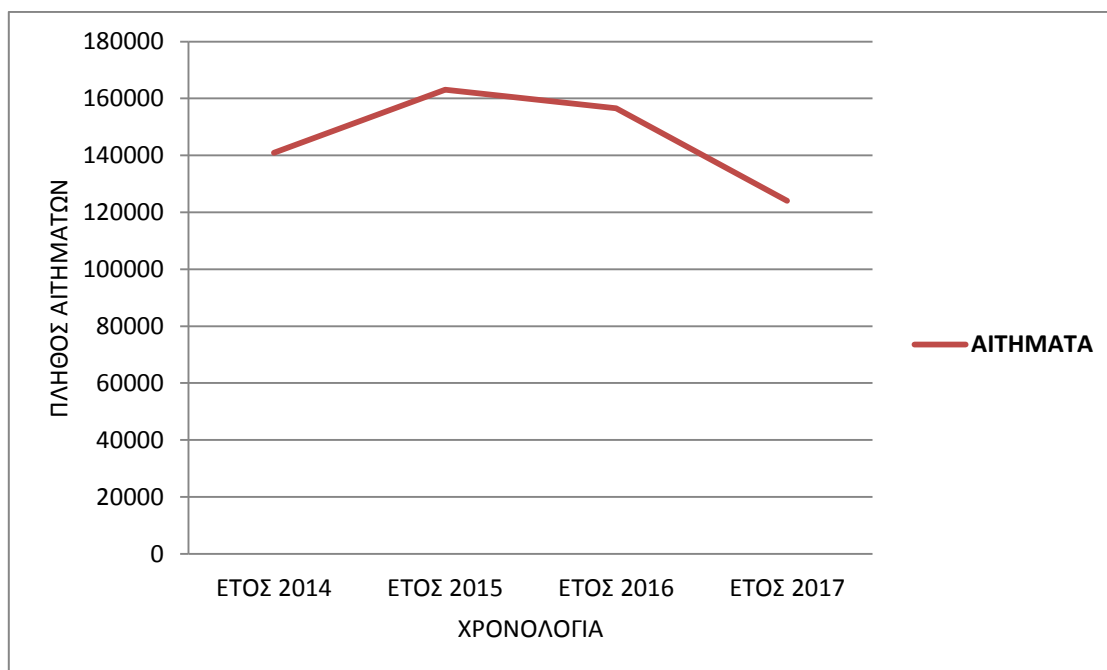
⁷¹ Βλ. Sullivan, D. 'How Google's New "Right To Be Forgotten" Form Works: An Explainer.' Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/mmqqgf> [Πρόσβαση: 14 Ιανουαρίου 2018]

⁷² Βλ. Google (2018) 'Transparency Report'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/D1KtWa> [Πρόσβαση: 17 Ιανουαρίου 2018]

κάθε αιτήματος και τον σχετικό σύνδεσμο ανά χώρα και τύπο έκδοσης. Αυτός ο πηγαίος κώδικας όμως που δημοσιοποιήθηκε για κάποια στιγμή, άλλαξε με αποτέλεσμα να καταργηθούν αυτές οι πληροφορίες.

Τα παρακάτω δεδομένα καλύπτουν το πλήθος των αιτημάτων που έλαβε η Google, τα οποία μέχρι και σήμερα ξεπερνούν τις 500.000, από τότε που η εταιρεία άρχισε να επεξεργάζεται τις αιτήσεις τον Μάιο του 2014 ως αποτέλεσμα απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

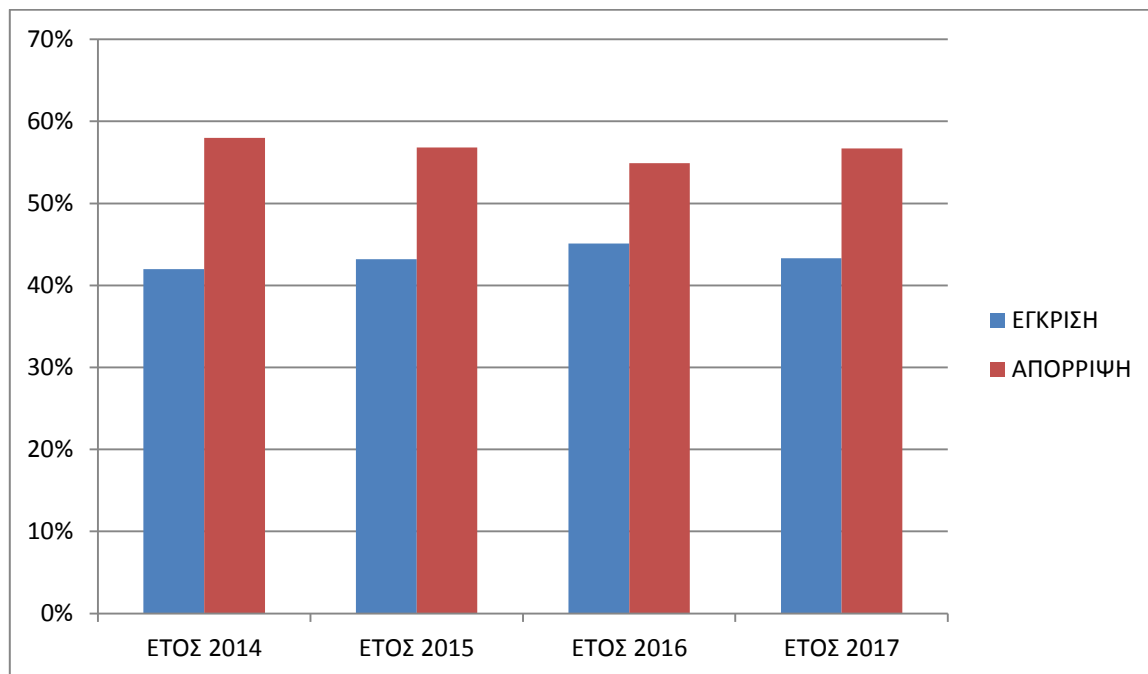
Συγκεκριμένα το έτος 2014, η Google έλαβε το πλήθος των 140.930 αιτημάτων από χρήστες που ζητούσαν από τη μηχανή αναζήτησης να αφαιρέσει κάποια διεύθυνση URL. Το 2015, τα αιτήματα αυξήθηκαν και άγγιξαν τα 163.074. Στη συνέχεια το 2016 μειώθηκαν κατά λίγο στα 156.529 και το 2017 συνέχισαν να μειώνονται στα 124.009.(Πίνακας 1)

Πίνακας 1: ΠΛΗΘΟΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ GOOGLE

Στο επόμενο διάγραμμα παρατηρούμε ότι το ποσοστό απόρριψης των αιτημάτων για όλα τα χρόνια ξεπερνάει αυτό της έγκρισης. Αυτό συμβαίνει, διό-

τι όπως αναφέρει η Google οι φόρμες που αποστέλλονται περιέχουν ελλιπή στοιχεία ταυτοποίησης του προσώπου που στέλνει το αίτημα. (Πίνακας 2)

Πίνακας 2: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ GOOGLE

Επιπλέον είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι εάν κάποιος ζητήσει τη διαγραφή μιας διεύθυνσης URL και η αίτηση του είναι εγκεκριμένη, η διεύθυνση URL θα απομακρυνθεί αλλά στο κάτω μέρος των αποτελεσμάτων αναζήτησης θα υπάρχει μια επισήμανση ότι έχει αφαιρεθεί κάποια διεύθυνση και θα δίνεται η δυνατότητα στους χρήστες να μάθουν περισσότερα σχετικά με το περιεχόμενο που έχει καταργηθεί, χωρίς να αποκαλύπτονται ονόματα ή κάτι παραπάνω.

3.2.2 Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΗ ΦΟΡΜΑ ΤΗΣ GOOGLE

Η επίσημη έκθεση της Google, σχετικά με το δικαίωμα στη λήθη μας παρέχει σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις διευθύνσεις URL που η εταιρεία απέρριψε ή δέχτηκε να καταργήσει μετά από αιτήματα των πολιτών της κάθε χώρας της ΕΕ και του ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου.

Παρακάτω παρατίθενται, έπειτα από επεξεργασία των στοιχείων αυτών, τα ποσοστά αιτημάτων της κάθε χώρας που εστάλησαν στη Google για τη διαγραφή κάποιου συνδέσμου. Ωστόσο, να σημειωθεί ότι η Google δε μας παρέχει καθόλου το ποσοστό των αιτημάτων που είναι στην αναμονή για την αξιολόγησή τους, επομένως το ποσοστό αυτό θα το αγνοήσω στη παρακάτω παρουσίαση.⁷³

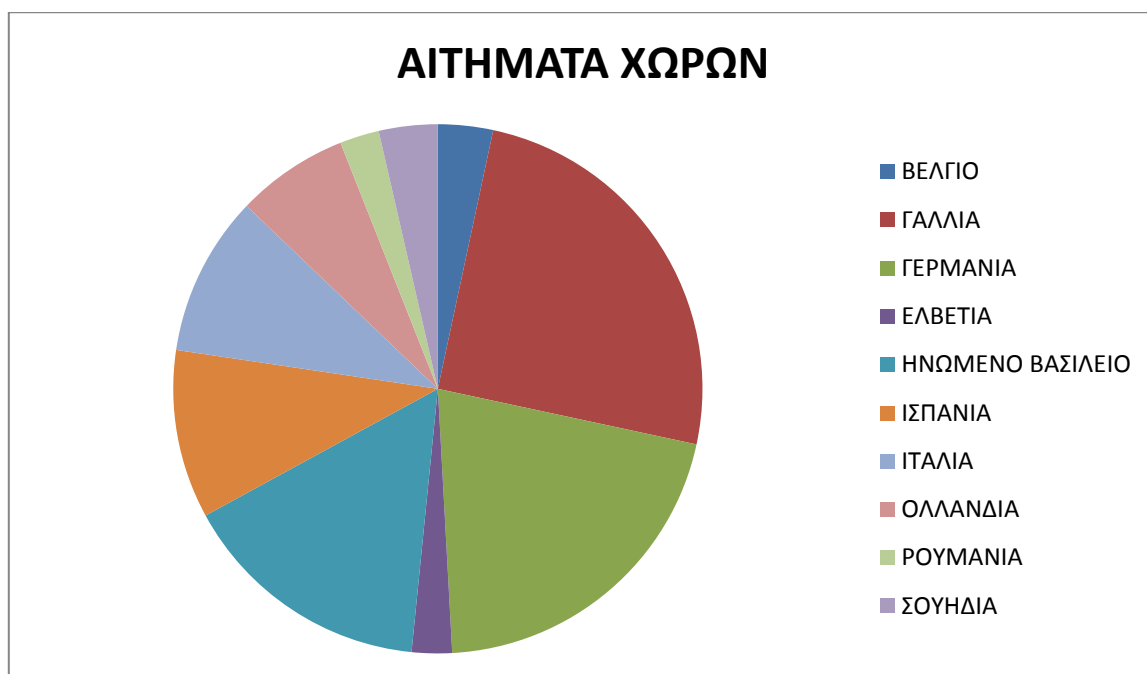
ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΧΩΡΩΝ	
ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ	0,0005%
ΑΝΔΟΡΑ	0,0036%
ΑΥΣΤΡΙΑ	1,727%
ΒΕΛΓΙΟ	2,762%
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	0,462%
ΓΑΛΛΙΑ	20,57%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	17,08%
ΓΚΕΡΝΖΙ	0,0023%
ΔΑΝΙΑ	1,065%
ΕΛΒΕΤΙΑ	2,018%
ΕΛΛΑΔΑ	0,638%
ΕΣΘΟΝΙΑ	0,665%
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	12,72%
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,72%

⁷³ Βλ. Google (2018) 'Transparency Report'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/D1KtWa> [Πρόσβαση: 17 Ιανουαρίου 2018]

ΙΣΛΑΝΔΙΑ	0,057%
ΙΣΠΑΝΙΑ	8,47%
ΙΤΑΛΙΑ	8,055%
ΚΡΟΑΤΙΑ	1,104%
ΚΥΠΡΟΣ	0,065%
ΛΕΤΟΝΙΑ	0,439%
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	0,616%
ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ	0,009%
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	0,127%
ΜΑΛΤΑ	0,06%
ΜΟΝΑΚΟ	0,001%
ΝΗΣΟΣ ΤΟΥ ΜΑΝ	0,0008%
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	1,649%
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	5,643%
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	0,92%
ΠΟΛΩΝΙΑ	3,24%
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	0,72%
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	1,977%
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	0,393%
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	0,343%
ΣΟΥΗΔΙΑ	2,955%
ΤΖΕΡΖΙ	0,003%
ΤΣΕΧΙΑ	1,39%
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	1,268%

Πίνακας 3: ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΚΑΘΕ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗ GOOGLE

Με το συνολικό ποσό των 2,027,724 αιτημάτων διαγραφής που έχει δεχτεί η Google από τον Μάιο του 2014 μέχρι και σήμερα, ξεχωρίζει η Γερμανία και η Γαλλία με το ποσοστό των 17,08% και 20,57% . Αυτές οι δύο χώρες, αναμφισβήτητα και λόγω του πληθυσμού τους συγκριτικά με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, κατέχουν τα μεγαλύτερα ποσοστά όπου οι πολίτες τους κατέφυγαν στη συμπλήρωση της φόρμας για να αιτηθούν κάποια διαγραφή. Ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ισπανία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Σουηδία, η Ρουμανία, η Ελβετία, το Βέλγιο και τα λοιπά Βαλκάνια.

Πίνακας 4: ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΤΑ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΤΗ GOOGLE

3.2.3 ΘΕΜΑΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗΣ ΥΛΙΚΟΥ

Στην επίσημη έκθεση της Google, εκτός από τα παραπάνω που αναφέρθηκαν, υπάρχουν και συγκεκριμένα παραδείγματα που θα παρατεθούν για να καταλάβουμε ολοκληρωμένα τα θέματα των αιτημάτων που καταργεί επί το πλείστον η μηχανή αναζήτησης. Κατά την αξιολόγηση κάθε αιτήματος, η

Google λαμβάνει υπόψη τα ατομικά δικαιώματα του χρήστη και το δημόσιο συμφέρον επί του περιεχομένου. Επιπλέον, καταργεί τυχόν πληροφορίες ταυτοποίησης από αυτά τα παραδείγματα προκειμένου να προστατεύσει την ταυτότητα του ατόμου που επηρεάζεται από το περιεχόμενο.

Από τα αιτήματα που υποβλήθηκαν για την απομάκρυνση υλικού από τη Google, ο κύριος λόγος είναι η απομάκρυνση υλικού σχετικά με περιστατικά απάτης, ακολουθούμενα από διευθύνσεις URL για συλλήψεις, για βίαια ή σοβαρά εγκλήματα και στη συνέχεια οι συλλήψεις παιδικής πορνογραφίας. Συγκεκριμένα, το 31%: περιστατικά απάτης, 20%: περιστατικά βίας, 12%: παιδική πορνογραφία.⁷⁴

Στη συνέχεια, παρατίθενται μερικά παραδείγματα, που έλαβαν τόπο την χρονική περίοδο 2015-2017 και την έκβαση του καθενός:

Στη Γαλλία, το Google έλαβε ένα αίτημα από κάποιο άτομο για την κατάργηση διάφορων URL από την Αναζήτηση Google, σχετικά με την εκλογή του ως αρχηγού ενός πολιτικού κινήματος καθώς και άλλες πολιτικές θέσεις που κατείχε όταν ήταν ανήλικος. Η έκβαση αυτή της αίτησης ήταν να καταργηθούν 13 URL, επειδή δεν φαινόταν να είναι πολιτικά ενεργός τη δεδομένη στιγμή και οι αναφορές σχετίζονταν με την περίοδο που ήταν ανήλικος. Δεν κατάργησαν 1 URL καθώς η σελίδα έκανε αναφορά σε κάποιο άλλο άτομο που είχε το ίδιο όνομα με τον αιτούντα.

Στη Γερμανία, υπήρξε ένα αίτημα όπου ζητούσε την κατάργηση 4 URL από την Αναζήτηση Google, συμπεριλαμβανομένης μιας κυβερνητικής ιστοσελίδας η οποία περιείχε καταγραφές μιας δικαστικής υπόθεσης. Το άτομο αναφερόταν ως θύμα σεξουαλικής κακοποίησης και εμπορία ανθρώπων και η υπόθεση ανέκυψε όταν αυτό το άτομο ήταν ενήλικας. Η Google κατάργησε και τα 4 URL.

---

⁷⁴ Βλ. Sullivan, D. (2014) 'How Google's New "Right To Be Forgotten" Form Works: An Explainer'.

Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/mmqgqf> [Πρόσβαση: 17 Ιανουαρίου 2018]

Επιπλέον, στο Ηνωμένο Βασίλειο υπήρξαν αρκετά αιτήματα που κατάφεραν να καταργήσουν κάποια αποτελέσματα. Τέτοια είναι, όταν ένας πρώην τραπεζικός υπάλληλος, ο οποίος φυλακίστηκε επειδή έκλεψε χρήματα από τους τραπεζικούς λογαριασμούς ηλικιωμένων ατόμων, ζήτησε να καταργηθούν άρθρα ειδήσεων από το 2008 σχετικά με την καταδίκη του διότι εξέτισε την ποινή του βάσει της νομοθεσίας του Η.Β. το 2013. Η Google κατήργησε 4 άρθρα μετά από αίτημα κατάργησης της Αρχής προστασίας δεδομένων. Ακόμη ένα άλλο αίτημα σχετιζόταν με μία σύζυγο ενός διάσημου προσώπου, η οποία ζητούσε να καταργηθούν οι ιστοσελίδες που σχετιζόνταν με γυμνές φωτογραφίες της ίδιας, οι οποίες λήφθηκαν πριν από πολλές δεκαετίες. Ορισμένες από τις σελίδες περιείχαν τις εικόνες, ενώ άλλες είχαν μόνο πληροφορίες μέσω κειμένου. Η Google κατήργησε τα URL με τις εικόνες, αλλά δεν καταργήθηκαν τα URL σχετικά με τις γυμνές πόζες, επειδή σχετιζόνταν με τη δημόσια εικόνα της συζύγου αυτήν τη στιγμή.

Από την άλλη πλευρά, είναι πολλές οι περιπτώσεις κατά τις οποίες η Google απορρίπτει αιτήματα και δεν προχωράει στη αφαίρεση κάποιων αποτελεσμάτων. Τέτοια παραδείγματα είναι τα εξής:

Το 2017 η Google έλαβε από την Ιταλία ένα αίτημα σχετικά με την κατάργηση δεκάδων πρόσφατων και αξιόπιστων άρθρων ειδήσεων που αφορούσαν την καταδίκη κάποιου ατόμου για βιασμό, στα οποία περιλαμβανόταν υλικό βίντεο με το θύμα. Αρχικά, η Google αρνήθηκε να καταργήσει τα άρθρα και η ιταλική Αρχή Προστασίας Δεδομένων έστειλε επιστολή στην Google ζητώντας να εξηγήσει την απόφασή της. Η ίδια η Google αποφάσισε να επιμείνει στην απόφασή της και να μην διαγράψει τα άρθρα, δεδομένης της σοβαρότητας του εγκλήματος και του ότι τα άρθρα ήταν πολύ πρόσφατα. Η ιταλική Αρχή Προστασίας Δεδομένων συμφώνησε με την απόφασή της να μην διαγράψει το περιεχόμενο.

Ένα ακόμη αίτημα που απορρίφθηκε, έλαβε χώρα στην Ισπανία με ένα άτομο που επιθυμούσε να καταργηθεί ένα αρχείο άρθρου ειδήσεων από το 1994 και μια ανάρτηση φόρουμ από το 2007, σχετικά με προηγούμενες δραστηριότητες κάποιου ατόμου ως αρχηγού του πολιτικού βραχίονα μιας αναγνωρισμένης από το κράτος ως τρομοκρατικής οργάνωσης. Η Google δε κατέργησε το άρθρο, για λόγους δημόσιου ενδιαφέροντος.⁷⁵

Αυτό που συμπεραίνουμε καταληκτικά είναι ότι ανάμεσα στις χώρες υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στη θετική και αρνητική ανταπόκριση των αιτημάτων. Για παράδειγμα, περισσότερα από τα μισά αιτήματα μέσω της Γαλλίας και της Γερμανίας έχουν θετική απόσυρση, ωστόσο τη θετική απάντηση τη πλησιάζει στο ένα τρίτο το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιταλία. Οι διαφορές αυτές μπορεί να οφείλονται στις ίδιες τις αιτήσεις, το αποτέλεσμα της πολιτισμικής και νομικής διακύμανσης μεταξύ των χωρών, στον αντίκτυπο των αρχών προστασίας δεδομένων αλλά και στην ίδια την Google, η οποία δεν συγχρονίζει τα κριτήρια απόφασης και επεξεργασίας μεταξύ των χωρών.

Επιπλέον, ένας ειδικός ερευνητής που ειδικεύεται στις υποχρεώσεις των παροχών μηχανών αναζήτησης, αναφέρει ότι η Google λαμβάνει αποφάσεις που είναι δημόσιες, όπως γίνεται σχεδόν σ' ένα σ δικαστήριο ή σε μια κυβέρνηση, αλλά χωρίς τους θεμελιώδεις ελέγχους.⁷⁶

---

⁷⁵ Βλ. Google (2018) 'Transparency Report'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/D1KtWa> [Πρόσβαση: 17 Ιανουαρίου 2018]

⁷⁶ Βλ. Tippmann, S. (2015) 'Google accidentally reveals data on 'right to be forgotten' requests'. The Guardian. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/W2oTrv> [Πρόσβαση: 19 Ιανουαρίου 2018]

3.2.4 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Τρεις ιδιαίτερα σημαντικές αποφάσεις αναφορικά με το δικαίωμα στη λήθη εξέδωσε η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τις αποφάσεις 82, 83 και 84/2016, οι οποίες αφορούν σε αιτήματα για διαγραφή συνδέσμου/ων από τη μηχανή αναζήτησης Google Web Search βάσει της απόφασης ΔΕΕ Google Spain.

Σύμφωνα με την απόφαση 82/2016, ο προσφεύγων απέστειλε στη Google 7 αιτήματα διαγραφής 18 συνολικά συνδέσμων από τα αποτελέσματα αναζήτησης με βάση το όνομά του. Οι δημοσιεύσεις αφορούν σε πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης της Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας και σχετικά με σκάνδαλα και φαινόμενα διαφθοράς, κακοδιαχείρισης και διασπάθισης του δημοσίου χρήματος κατά τη διάρκεια της θητείας του προσφεύγοντος.

Οι απαντήσεις της Google στα πολλαπλά αιτήματα για κατάργηση των συνδέσμων που οδηγούν στις επίμαχες ιστοσελίδες ήταν αρνητικές. Συγκεκριμένα, η μηχανή αναζήτησης αξιολόγησε, βάσει της απόφασης ΔΕΕ Google Spain, τα διάφορα στοιχεία και έκρινε ότι υπερέχει το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης, σε σχέση με τη συγκεκριμένη υπόθεση, της προστασίας των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος.

Στη συνέχεια η Αρχή απέστειλε επιστολή προς την Google Inc και την Google Hellas με διευκρινιστικά ερωτήματα και θέμα: «Αιτήματα διαγραφής συνδέσμων από τα αποτελέσματα αναζήτησης της μηχανής αναζήτησης της Google (δικαίωμα στη λήθη)». Συγκεκριμένα, ζήτησε την επανεξέταση

της υπόθεσης του προσφεύγοντος και την ακριβέστερη τεκμηρίωση της τελικής απόφασής της.⁷⁷

Η Google έστειλε απάντηση στην Αρχή κατά την οποία εμμένει εν μέρει στην αρχική αρνητική απόφαση της μη κατάργησης των συνδέσμων.

Η Google επεσήμανε ότι:

1. Δεν έχει αρμοδιότητα να αξιολογήσει εάν το περιεχόμενο των επίμαχων άρθρων είναι δυσφημιστικό,
2. Δεν υπάρχει σχετική δικαστική απόφαση, η οποία να αναγνωρίζει το περιεχόμενο των επίμαχων δημοσιευμάτων ή άρθρων ως δυσφημιστικό.
3. Οι επίμαχες πληροφορίες δημοσιεύτηκαν πριν δύο – τρία χρόνια, είναι δηλ. πρόσφατες χρονικά, επομένως σχετικές και αφορούν την κοινή γνώμη.
4. Πρέπει να γίνει δεκτό ότι πρόκειται για πρόσωπο με σημαντικό ρόλο στο δημόσιο βίο.

Συνεπώς, με την απόφασή 82/2016, το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης υπερέχει της προστασίας των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος και έτσι η Αρχή έκρινε ομόφωνα ότι η αρνητική απάντηση που δόθηκε από την Google στο αίτημα του προσφεύγοντος περί κατάργησης των συνδέσμων είναι νόμιμα αιτιολογημένη με βάση τα νόμιμα κριτήρια αξιολόγησης που αναφέρονται στο σκεπτικό της απόφασης.⁷⁸

Η περίπτωση της απόφασης 83/2016 αφορά στην άρνηση της Google να διαγράψει σύνδεσμο, ο οποίος εμφανίζεται στα αποτελέσματα αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμο του προσφεύγοντος και παραπέμπει σε ανάρτηση της ιστοσελίδας troktiko.gr. Ο σύνδεσμος αυτός είναι ο μοναδικός στον κατάλογο αποτελεσμάτων αναζήτησης με βάση το όνομα του προσφεύγοντος που αναφέρεται στην ποινική του καταδίκη. Το άρθρο αναφέρεται

---

⁷⁷ Βλ. Καρκατζούνη, Β. 'Δικαίωμα στη λήθη: 3 σημαντικές αποφάσεις της ΑΠΔΠΧ για την εφαρμογή του στην Ελλάδα'. Διαθέσιμο στο: https://www.lawspot.gr/nomika-blogs/vasilis_karkatzoyinis/dikaioma-sti-lithi-3-simantikes-apofaseis-tis-apdph-gia-tin

⁷⁸ Βλ. Απόφαση αρ. 82/2016, σελ. 3 επ. . Διαθέσιμο στο: <http://www.dpa.gr> [Πρόσβαση 25 Μαΐου 2018]

στην επαγγελματική ιδιότητα του προσφεύγοντος, στην ποινική του καταδίκη από δικαστήριο για παράνομη δραστηριότητα στην οποία είχε εμπλακεί (απόπειρα μεσολάβησης σε παράνομη υιοθεσία ανηλίκου και με σκοπό την κερδοσκοπία) και στην ποινή κάθειρξης έξι ετών με αναστολή και αφαίρεσης διπλώματος για ένα χρόνο.

Η απάντηση της Google για την αφαίρεση ήταν αρνητική, αξιολογώντας ότι υπερείχε το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης σε σχέση με την υπόθεση αυτή σχετικά με την επαγγελματική ζωή του προσφεύγοντος και η σημασία του άρθρου αυτού για τους εν δυνάμει πελάτες του. Στη συνέχεια, η Αρχή απέστειλε επιστολή προς την Google, ζητώντας την επανεξέταση του αιτήματος του προσφεύγοντος και την ακριβέστερη τεκμηρίωση της τελικής απόφασής της. Η Αρχή διαβίβασε με την επιστολή της στη Google δικαστική απόφαση, με την οποία εξαφανίστηκε η αναφερόμενη πρωτόδικη απόφαση, ενώ υπογράμμισε ότι ο συγκεκριμένος ιστότοπος έχει προ πολλού καταστεί ανενεργό, καθιστώντας αδύνατη την επικοινωνία με τον διαχειριστή του.

Η Google ενέμεινε στην αρχική αρνητική απάντηση, θεωρώντας ότι εν προκειμένω υπερέχει το δικαίωμα του κοινού για πρόσβαση στις επίμαχες πληροφορίες (λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία των δεδομένων, το επάγγελμα του προσφεύγοντος, ως ιατρού, και την σοβαρότητα του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε). Λαμβάνοντας υπόψιν το σχετικό νομικό πλαίσιο, η Αρχή αποφάνθηκε ομόφωνα ότι η απάντηση της εταιρείας Google στο υπό κρίση αίτημα του προσφεύγοντος δεν είναι νόμιμα αιτιολογημένη με βάση τα νόμιμα κριτήρια αξιολόγησης. Ως εκ τούτου, αποφάνθηκε ομόφωνα ότι, η εταιρεία Google Inc, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει άμεσα να προβεί σε κατάργηση του συγκεκριμένου συνδέσμου.⁷⁹

Στην περίπτωση της απόφασης 84/2016, το αίτημα της προσφεύγουσας αφορούσε στη διαγραφή 4 συνολικά συνδέσμων από τα αποτελέσματα της

---

⁷⁹ Βλ. Απόφαση αρ. 83/2016, σελ. 2 επ. . Διαθέσιμο στο: <http://www.dpa.gr> [Πρόσβαση 25 Μαΐου 2018]

Google, τα οποία, σύμφωνα με την ίδια, έγιναν από κάποιον με στόχο να την θίξει, χρησιμοποιώντας το ονοματεπώνυμό της, συνδέοντάς το με αναρτήσεις πορνογραφικού περιεχομένου σε πορνογραφικές ιστοσελίδες, πράξεις τις οποίες έχει καταγγείλει στις διωκτικές αρχές. Οι επίμαχες αναρτήσεις, κατά τους ισχυρισμούς της αιτούσας, είναι άσχετες προς αυτήν, συνδέονται όμως με το όνομά της και την θίγουν και για τον λόγο αυτό πρέπει να καταργηθούν από τα αποτελέσματα αναζήτησης. Ωστόσο η Google, αρχικά αρνήθηκε να αφαιρέσει τους συνδέσμους, αλλά στη συνέχεια υπήρχε επανεξέταση του αιτήματος διαγραφής, το οποίο έγινε τελικώς δεκτό.

Τέλος, σχετικά με άλλους νέους συνδέσμους, η Αρχή επεσήμανε ότι σε κάθε περίπτωση πρέπει πρώτα να γίνει αίτηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας, με αναφορά στους συγκεκριμένους συνδέσμους και ανάλογη ειδική αιτιολόγηση του αιτήματος, για να μπορεί να υποβληθεί προσφυγή στην Αρχή σε περίπτωση που δεχτούν αρνητική απάντηση από την εταιρεία.⁸⁰

4 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Παρ' όλο που το δικαίωμα στη λήθη έχει αναμφισβήτητη αξία και σημασία, εγείρει τόσο πρακτικά, όσο και ουσιαστικά ζητήματα, κυρίως σε ότι αφορά τη σύγκρουσή του με άλλα θεμελιώδη δικαιώματα. Το δικαίωμα στη λήθη πρόκειται για ένα δικαίωμα που δεν είναι ισχυρότερο άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων (δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης, ελευθερία ενημέρωσης κτλ.). Αντιθέτως, έχει όρια, διότι η διαγραφή είναι νομικά εφικτή μόνο εάν αποδειχθεί ότι τα δεδομένα δεν είναι πλέον απαραίτητα για τον αρχικό σκοπό για τον οποίο έγινε η συλλογή τους. Ούτε το δικαίωμα στη προστασία των προσωπικών δεδομένων, αλλά ούτε και το δικαίωμα στην ελευθερία της έκ-

---

⁸⁰ Βλ. Απόφαση αρ. 84/2016, σελ. 2 επ. . Διαθέσιμο στο: <http://www.dpa.gr> [Πρόσβαση 25 Μαΐου 2018]

φρασης είναι απόλυτα δικαιώματα. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό να βρεθεί η ισορροπία ανάμεσα στο ενδιαφέρον των χρηστών για τον σύνδεσμο και στα θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου στον οποίο αναφέρεται ο σύνδεσμος, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.⁸¹

Στη συγκεκριμένη ενότητα θα προσεγγίσω το δικαίωμα στη λήθη σχετικά με το δικαίωμα στην ελευθερία λόγου αλλά και σχετικά με τον αναστοχασμό του παρελθόντος ή το δικαίωμα στην ιστορική μνήμη.

4.1 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ

Το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης προστατεύεται στο άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Συγκεκριμένα :

‘Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν γνώμης ως και την ελευθερίαν λήψεως ή μεταδόσεως πληροφοριών ή ιδεών, άνευ επεμβάσεως δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων. Το παρόν άρθρον δεν κωλύει τα Κράτη από του να υποβάλωσι τας επιχειρήσεις ραδιοφωνίας, κινηματογράφου ή τηλεοράσεως εις κανονισμούς εκδόσεως αδειών λειτουργίας.’⁸²

---

⁸¹ Βλ. Ματαράγκα, Π. (2015) ‘Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη: Νομικές και τεχνολογικές διαστάσεις’, σελ. 59 επ. . Διαθέσιμο στο: file:///C:/Users/Dimitris/Downloads/Mataragkas_2015.pdf [Πρόσβαση: 12 Μαΐου 2018]

⁸² Βλ. ‘Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου’. Άρθρο 10, § 1. Διαθέσιμο στο: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ELL.pdf [Πρόσβαση 12 Μαΐου 2018]

Σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφο 1 το δικαίωμα στην ελευθερία του λόγου αποτελεί το “δικαίωμα στην έκφραση γνώμης και στην λήψη και διάδοση πληροφοριών και ιδεών χωρίς παρεμβολές από τις δημόσιες αρχές και ασχέτως συνόρων”. Το δικαστήριο σημειώνει επίσης η παράγραφος 1 εφαρμόζεται όχι μόνο στο περιεχόμενο των πληροφοριών αλλά και στα μέσα ενημέρωσης μετάδοσης ή λήψης.

Από την άλλη πλευρά, η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προβλέπει περιπτώσεις όπου το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης αναιρείται. Η παράγραφος 2 του άρθρου 10 επιτρέπει περιορισμούς στην δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και συγκεκριμένα αναφέρει:

*‘Η άσκησης των ελευθεριών τούτων, συνεπαγομένων καθήκοντα και ευθύνας δύναται να υπαχθή εις ωρισμένας διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, προβλεπομένους υπό του νόμου και αποτελούντας αναγκαία μέτρα εν δημοκρατική κοινωνία δια την εθνικήν ασφάλειαν, την εδαφικήν ακεραιότητα ή δημοσίαν ασφάλειαν, την προάσπισιν της τάξεως και πρόληψιν του εγκλήματος, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, την προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων των τρίτων, την παρεμπόδισιν της κοινολογήσεως εμπιστευτικών πληροφοριών ή την διασφάλισιν του κύρους και αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας’*⁸³

Οι περιορισμοί που επιβάλλονται νόμιμα στο δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου δεν δύνανται να βαίνουν πέραν των προβλεπόμενων του άρθρου 10, παράγραφος 2 αλλά πρέπει να προβλέπονται από τον νόμο, να έχουν έννομο σκοπό και να είναι αναγκαίοι σε μια δημοκρατική κοινωνία.

---

⁸³ Βλ. ‘Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου’. Άρθρο 10, § 2. Διαθέσιμο στο: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ELL.pdf [Πρόσβαση 12 Μαΐου 2018]

Η σύγκρουση που αναπτύσσεται μεταξύ των δικαιώματος της λήθης και του δικαιώματος της ελευθερίας έκφρασης είναι εμφανή σε πρακτικά ζητήματα. Η ανάρτηση προσωπικών πληροφοριών σε διαδικτυακούς τόπους ενδέχεται να θίγει το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα, ιδίως αν αναλογιστεί κανείς το συχνό φαινόμενο της μη επικαιροποίησης της πληροφορίας. Συγκεκριμένα, όπως γνωρίζουμε οι μηχανές αναζήτησης διευκολύνουν την πρόσβαση των χρηστών σε πληροφορίες που βρίσκονται μέσα στη πληθώρα πληροφοριών του διαδικτυακού ιστού. Με αυτή την έννοια, οι μηχανές αναζήτησης ενισχύουν την ικανότητα των ανθρώπων να μεταδίδουν και να λαμβάνουν πληροφορίες. Αυτό όμως, δημιουργεί το ερώτημα σχετικά με τη προστασία του δικαιώματος στην ελευθερία έκφρασης από τη δραστηριότητα των μηχανών αναζήτησης.

Οι τρόποι με τους οποίους το δικαίωμα στη λήθη έχει έρθει σε σύγκρουση με το δικαίωμα της ελευθερίας έκφρασης, θα γίνουν αντιληπτοί από τις παρακάτω δυο υποθέσεις που βλέπουμε τα δυο αυτά δικαιώματα αντιμετώπιζονται ένα με το άλλο και οι αποφάσεις που τελικώς λήφθηκαν.

Στην υπόθεση Von Hannover κατά Γερμανίας, η πριγκίπισσα Καρολίνα του Μονακό προσέφυγε στο ΕΔΔΑ ζητώντας την καταδίκη της Γερμανίας καθώς τα γερμανικά δικαστήρια, αρνούμενα να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα για την απαγόρευση δημοσίευσης φωτογραφιών της, απέτυχαν να προστατέψουν επαρκώς το δικαίωμά της για προστασία της ιδιωτικής της ζωής όπως θεμελιώνεται στο άρθρο 8 της ΕΣΔΑ. Τα γερμανικά δικαστήρια στην αιτιολογία τους, κατηγοριοποιούσαν την πριγκίπισσα ως δημόσιο πρόσωπο και συνεπώς η επέμβαση του Τύπου σε θέματα του ιδιωτικού της βίου, κρίθηκε δικαιολογημένη.⁸⁴ Έτσι, διαπιστώνουμε ότι ακόμα κι αν ένα άτομο δεν ασκεί πολιτικά καθήκοντα, μόνο το γεγονός ότι είναι δημοφιλές στο ευ-

---

⁸⁴ Βλ. Γιαλλουρίδη, Κ. 'Ο ιδιωτικός βίος δημοσίων προσώπων στο φως της δημοσιότητας'. Διαθέσιμο στο: <https://curia.gr/o-idiotikos-vios-ton-dimosion-prosopon-sto-fos-tis-dimosiotitas-ipothesi-van-hannover-kata-ollandias/> [Πρόσβαση: 12 Μαΐου 2018]

ρύ κοινό είναι αρκετό για να το κατηγοριοποιήσει ως δημόσιο πρόσωπο παρά σαν ιδιωτικό και γι' αυτό για τη παραπάνω υπόθεση το δικαίωμα στη λήθη δε κρίθηκε τόσο ισχυρό για να υπερτερήσει του δικαιώματος στην ελευθερία έκφρασης.

Μια δεύτερη χαρακτηριστική υπόθεση σύγκρουσης των δικαιωμάτων που μελετώνται είναι η υπόθεση MGN Limited κατά Ηνωμένου Βασιλείου. Στην υπόθεση MGN Limited κατά Η.Β., η οποία αφορούσε τη δημοσιοποίηση πληροφοριών από τη βρετανική εφημερίδα Daily Mirror για την ιδιωτική ζωή του μοντέλου Ναόμι Κάμπελ, αναφέρθηκε η συμμετοχή της σε πρόγραμμα ανώνυμων ναρκομανών, δημοσιοποιώντας φωτογραφίες της έξω από το κτήριο που πραγματοποιούταν το πρόγραμμα. Το Δικαστήριο, έκρινε ότι οι αυτές πληροφορίες είχαν αυστηρά προσωπικό χαρακτήρα και η δημοσιοποίηση τους μπορούσε να λειτουργήσει αρνητικά για την ανάρρωση της Κάμπελ. Οι φωτογραφίες κρίθηκε ότι είχαν ληφθεί κρυφά έξω από το κέντρο απεξάρτησης και ότι το γεγονός αυτό ξεφεύγει από τα όρια της δημοσιογραφικής ευχέρειας και συνιστά παραβίαση του δικαιώματος στην προστασία της ιδιωτικής ζωής σύμφωνα με το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ.⁸⁵

Από τις παραπάνω υποθέσεις καθίσταται ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αποστολή του Τύπου, ο οποίος πρέπει να παρέχει αξιόπιστες και αληθείς πληροφορίες με θέματα δημοσίου συμφέροντος, χωρίς να καταπατείται το δικαίωμα της ιδιωτικότητας.

Καταληκτικά, συμπεραίνουμε ότι η στάθμιση των συμφερόντων μεταξύ του δικαιώματος στη λήθη και του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης δεν είναι εύκολη και ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο παίζει το πρόσωπο του οποίου τα δεδομένα επεξεργάζονται, δηλαδή είναι δημόσια πρόσωπα και αν το δημοσίευμα συμβάλλει σε συζήτηση γενικότερου ενδιαφέροντος. Επι-

---

⁸⁵ Βλ. Ιγγλεζάκη, Ι. (2012) 'ΔΕΕ: Δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας και ελευθερία κυκλοφορίας εμπορευμάτων στην ΕΕ'. Διαθέσιμο στο: <http://informaticslaw.blogspot.gr/2012/06/> [Πρόσβαση: 12 Μαΐου 2018]

πλέον, πληροφορίες για ένα άτομο που ανάγονται στο παρελθόν δεν σχετίζονται απαραίτητα με το ποιο είναι αυτό το άτομο στην πραγματικότητα σήμερα, με αποτέλεσμα να έχουν λιγότερη σημασία τόσο για το ίδιο το άτομο, όσο και για το κοινό που θέλει να μάθει πληροφορίες. Παρ' ολ' αυτά, θα υπάρξουν περιπτώσεις στις οποίες ένας δικαστής θα καταλήγει σε διαφορετικά συμπεράσματα από έναν συνάδελφό του, παρ' όλο που και οι δύο ακολούθησαν την ίδια προσέγγιση και εφάρμοσαν την ίδια μέθοδο εξισορρόπησης μεταξύ των δικαιωμάτων. Για τον λόγο αυτό πρέπει να υπάρχει σαφής αιτιολογία για κάθε περιορισμό που τυχόν επιβληθεί σε κάθε δικαίωμα. Η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας πρέπει να ελέγχεται σε κάθε περίπτωση.

4.2 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

Στις σύγχρονες κοινωνίες η μνήμη έχει εγκατασταθεί ως απόλυτα θετική αξία. Αυτό συμβαίνει πιθανότατα επειδή η κοινωνία αλλάζει με γοργούς ρυθμούς λόγω της εξέλιξης της τεχνολογίας. Αυτό μας δημιουργεί νοσταλγία για το παρελθόν και φόβο πάρα ελπίδα για το μέλλον. Ωστόσο, το παρελθόν χαρακτηρίζεται συνήθως από δραματικά γεγονότα και εδώ έρχεται το δικαίωμα της λήθης που μας βοηθάει να ζούμε ειρηνικά μεταξύ μας. Ένας κόσμος με απόλυτη μνήμη, θα ήταν εφιαλτικός και αφόρητος. Όπως επίσης ένας κόσμος πλήρης λήθης δεν θα ήταν αποδεκτός.

Από τη μία πλευρά, η διαγραφή του παρελθόντος μπορεί να στερήσει το μέλλον της ανθρωπότητας, διότι είναι δύσκολο να χτίσει κανείς το μέλλον χωρίς να έχει ως θεμέλια τα περιστατικά του παρελθόντος. Η ανθρωπότητα χρειάζεται σημεία αναφοράς, ώστε να είναι σε θέση να προχωρήσει, ενώ η ανάγκη κάποιου να γνωρίζει τις ρίζες του και να είναι σε θέση να τοποθετεί

τον εαυτό του μέσα σε ένα ιστορικό πλαίσιο είναι μια θεμελιώδης ανάγκη των σύγχρονων κοινωνιών.⁸⁶ Αυτό το ζήτημα αυτό δεν αναφέρεται μόνο στα σημαντικά γεγονότα, αλλά αφορά και στους απλούς πολίτες μέσω της προσωπικής τους οικογενειακής ιστορίας αλλά και της συλλογικής που αφορά τη κοινωνική, δημοσιογραφική ή οικονομική ιστορία. Με το να διαγράφονται τα προσωπικά δεδομένα από το διαδίκτυο, κάποιες από τις πληροφορίες που θα είναι ακόμα διαθέσιμες χαρακτηρίζονται ημιτελείς και δεν αντανακλούν απαραίτητως την πραγματικότητα.

Από την άλλη πλευρά, οι νομικές διατάξεις θα πρέπει να εξισορροπούν τα αντιτιθέμενα συμφέροντα, προστατεύοντας όχι μόνο τα προσωπικά δεδομένα, αλλά ταυτόχρονα τη διατήρηση αξιόπιστων και αυθεντικών πηγών για την ιστορία, καθώς και την εξασφάλιση των νομικών δικαιωμάτων των προσώπων που προκύπτουν από τα έγγραφα.

Καταληκτικά, αξιοσημείωτο είναι να αναφερθεί ότι υπάρχουν οι λεγόμενοι «μνημονικοί νόμοι», οι νομοθετικές δηλαδή ρυθμίσεις σε διάφορες χώρες που επιβάλλουν μία εκδοχή της ιστορίας ως εκείνη που η αμφισβήτησή της εγείρει ποινικές κυρώσεις. Η Γαλλία έχει την πρωτοκαθεδρία στη σχετική δραστηριότητα. Έχει νόμο που ποινικοποιεί την άρνηση του Ολοκαυτώματος και νόμο που αναγνωρίζει τον καταστροφικό χαρακτήρα που είχε η ανακάλυψη της Αμερικής για τους ντόπιους πληθυσμούς καθώς και νόμο που αναγνωρίζει τη γενοκτονία των Αρμενίων.⁸⁷ Από τους νόμους αυτούς, είναι φανερή η υπερίσχυση του δικαιώματος στην ιστορική μνήμη έναντι του δικαιώματος στη λήθη.

---

⁸⁶ Βλ. Λιάκο, Α., (2014) 'Δικαίωμα στη Μνήμη ή στη Λήθη; Μια αμφιλεγόμενη ευρωπαϊκή οδηγία'. Διαθέσιμο στο: <https://bit.ly/2J2MJoS> [Πρόσβαση: 19 Μαΐου 2018]

⁸⁷ Βλ. Αβδελά, Ε., (2014) 'ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ vs ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ'. Διαθέσιμο στο: <https://bit.ly/2s3CFsv> [Πρόσβαση: 20 Μαΐου 2018]

5 ΕΠΙΛΟΓΟΣ

5.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το δικαίωμα στη λήθη αποτελεί βασικό θεμέλιο για τη δυνατότητα αναγεννήσεως του ατόμου μέσω της διαγραφής των πληροφοριών όταν αυτά απειλούν την ηθική υπόσταση του ατόμου και εφόσον δεν αφορούν θέματα δημοσίου συμφέροντος.

Κατά την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας διαπιστώθηκε ότι η αναγνώριση του δικαιώματος στη λήθη πρέπει να πραγματοποιηθεί και σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς η διαγραφή εντός μόνο της Ε.Ε δεν ανταποκρίνεται στη πλήρη έννοια του δικαιώματος αυτού στη πράξη. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων και το νέο κανονιστικό πλαίσιο πρέπει να υιοθετηθούν και να εφαρμοστούν για τον κάθε χρήστη, για να μιλάμε για επιτυχή εφαρμογή του νέου Κανονισμού. Διαφορετικά μόνο οι χρήστες εντός Ε.Ε. θα ‘ξεχνούν’ αλλά οι μηχανές αναζήτησης θα ‘θυμούνται’ εκτός Ε.Ε.

Είναι ευκολά αντιληπτό ότι η ρύθμιση της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, επηρεάζει κάθε τομέα της ζωής και κάθε αντίστοιχης δραστηριότητας. Στην ουσία, δεν θα υπάρξει άτομο ή υπεύθυνος επεξεργασίας που να μην επηρεάζεται από τον Κανονισμό. Θα πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη μας, τις διατάξεις που θα εφαρμοστούν στους τομείς της ζωής μας και αυτοί αφορούν αρχικά το προσωπικό απόρρητο, τον πελάτη και τα δικαιώματά του. Δεύτερον, τους ελέγχους που πρέπει να κάνουν οι επιχειρήσεις και τις αντίστοιχες ενημερώσεις που πρέπει να υποβάλουν στις εποπτικές αρχές. Τρίτον και τελευταίο τις πολιτικές διαφάνειας που πρέπει να θεσπίσουν οι επιχειρήσεις και τις υποχρεώσεις της πληροφορικής και της εκπαίδευσης που απορρέουν και είναι συνέπεια του Κανονισμού στις επιχειρήσεις.

Όσο για το επίπεδο προστασίας που παρέχεται στα υποκείμενα των δεδομένων είναι αξιόπαινο, ιδίως στον σεβασμό των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων, όπως το δικαίωμα στη λήθη, η φορητό ήτα των δεδομένων, ο περιορισμός της επεξεργασίας κλπ. Είναι επίσης ελπιδοφόρα η ειδική προστασία που παρέχεται στις ειδικές κατηγορίες δεδομένων (όπως γενετικά δεδομένα, βιομετρικά δεδομένα, δεδομένα σχετικά με την υγεία κ.λπ.), καθώς αυτό θα βοηθήσει στην περαιτέρω προστασία τέτοιων συνόλων δεδομένων που χαρακτηρίζονται ευαίσθητα διότι μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τη ζωή του υποκειμένου των δεδομένων. Αυτά τα δικαιώματα, ορισμένα από τα οποία είναι καινούργια, θα βελτιώσουν όχι μόνο το επίπεδο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, αλλά και θα διευκολύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα σε ολόκληρη την ΕΕ.

Καταληκτικά όσον αφορά τη μελλοντική επέκταση του νέου Κανονισμού, θα πρέπει να ερευνηθεί αν το σημαντικό χάσμα που έχει εντοπιστεί αναμεσα στον νέο Κανονισμό και στις γνώσεις περί προστασίας των δεδομένων των χρηστών, μπορούν να συνυπάρξουν και να εξελιχθούν. Οι Ευρωπαίοι χαρακτηρίζονται από χαμηλά ποσοστά πρακτικής προστασίας των δεδομένων τους, ενώ ο νέος Κανονισμός υπονοεί ότι οι Ευρωπαίοι έχουν αρίστη 'ψηφιακή παιδεία' ως προς τη προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων για τους ίδιους και τα παιδιά τους. Επιπλέον, θα πρέπει να διερευνηθεί πως ο νέος Κανονισμός θα συμπεριλάβει ξεχωριστές εθνικές διατάξεις που ισχύουν για την κάθε χώρα της Ε.Ε, καθώς αυτό θα επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό την εφαρμογή του. Ακόμη η διάδοση των προσωπικών δεδομένων σε χώρες εκτός της Ε.Ε περιπλέκει περισσότερο το έργο του Κανονισμού καθώς θα βρεθεί αντιμέτωπος με νέες διατάξεις των τρίτων αυτών χωρών, καθώς δεν υπάρχει παγκόσμια νομοθετική διάταξη.

6 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

-‘5 Benefits Getting GDPR Ready Brings To Your Business ’. Διαθέσιμο στο: <https://www.kefron.com/blog/5-benefits-getting-gdpr-ready-brings-business/>

-Ausloos, J. (2011) ‘The Right to be Forgotten - Worth Remembering?’, SSRN. Διαθέσιμο στο: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1970392

-Allen, R. (2017) ‘Search Engine Statistics 2017’, Smart Insights. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/2QJiwy>

- Bing (2018) ‘Αίτηση για τον αποκλεισμό αποτελεσμάτων αναζήτησης του Bing στην Ευρώπη’. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/oFXWUE>

-Cofone, I., (2015) ‘Google v. Spain: A Right To Be Forgotten?’, SSRN. Διαθέσιμο στο: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2548954

-Coos, A. (2018) ‘GDPR: The Pros and The Cons’. Διαθέσιμο στο: <https://www.endpointprotector.com/blog/gdpr-the-pros-and-the-cons/>

-‘Diaspora’. Διαθέσιμο στο: <https://diasporafoundation.org/>

-Gasser, U., Cortesi, S., Malik. M. και Lee. A. (2012) ‘Youth and Digital Media: From Credibility to Information Quality’, SSRN. Διαθέσιμο στο: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2005272

- Google (2018) 'Remove information from Google'. Διαθέσιμη στο: <https://goo.gl/Uh46pB>
- Google (2018) 'Transparency Report'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/D1KtWa>
- Graux, H., Ausloos, J. και Valcke, P. (2012) 'The Right to be Forgotten in the Internet Era', SSRN. Διαθέσιμο στο: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2174896
- 'Plug-in'. Διαθέσιμο στο: <https://el.wikipedia.org/wiki/Plug-in>
- Stuart, A. (2013) 'Google Search Results: Buried If Not Forgotten'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/sDvodx>
- Sullivan, D. (2014) 'How Google's New "Right To Be Forgotten" Form Works: An Explainer'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/mmqgqf>
- 'The Right To Be Forgotten & What It Could Mean In The Digital Age'. Διαθέσιμο στο: <https://theclickhub.com/right-to-be-forgotten/>
- Tippmann, S. (2015) 'Google accidentally reveals data on 'right to be forgotten' requests'. The Guardian. 4 Ιουλίου 2015. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/W2oTrv>
- Yahoo (2018) 'Remove search results from Yahoo Search'. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/a7UTPa>

- Yahoo (2018) ‘Requests to block search results in Yahoo Search: Resource for European residents’. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/5gCPkn>

- Yahoo (2018) ‘Online Form: Requests to Block search results in Yahoo Search: Resource for European Residents’. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/3qUdTe>

- Αβδελά, Ε., (2014) ‘ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ vs ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ’. Διαθέσιμο στο: <https://bit.ly/2s3CFSV>

- Απόφαση αρ. 82/2016, σελ. 9 επ. . Διαθέσιμο στο: <http://www.dpa.gr>

- Απόφαση αρ. 82/2016, σελ. 3 επ. . Διαθέσιμο στο: <http://www.dpa.gr>

- Απόφαση αρ. 83/2016, σελ. 2 επ. . Διαθέσιμο στο: <http://www.dpa.gr>

- Απόφαση αρ. 84/2016, σελ. 2 επ. . Διαθέσιμο στο: <http://www.dpa.gr>

- ‘Βελτιστοποίηση ιστοσελίδων για μηχανές αναζήτησης’, Microonet. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/wv1KpH> [Πρόσβαση: 20 Δεκεμβρίου 2017]

- Γιαλλουρίδη, Κ. ‘Ο ιδιωτικός βίος δημοσίων προσώπων στο φως της δημοσιότητας’. Διαθέσιμο στο: <https://curia.gr/o-idiotikos-vios-ton-dimosion-prosopon-sto-fos-tis-dimosiotitas-ipothesi-van-hannover-kata-ollandias/>

- 'Διαχειριστείτε τη φήμη σας στο διαδίκτυο'. Διαθέσιμο στο:

<https://support.google.com/accounts/answer/1228138?hl=el>

- 'Δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής'. Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Άρθρο 8. Διαθέσιμο στο:

<https://goo.gl/hSsr7U>

- 'Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου'. Άρθρο 10, § 1.

Διαθέσιμο στο:

https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ELL.pdf

- 'Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου'. Άρθρο 10, § 2.

Διαθέσιμο στο:

https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ELL.pdf

- 'Ευρωπαϊκή Σύμβαση δια την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών'. Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Άρθρο 8. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/hSsr7U>

-Ιγγλεζάκης, Ι. (2017) Ο νέος κανονισμός για την προστασία δεδομένων.

Διαθέσιμο στο: <http://web.ihu.edu.gr/mdt2017/media->

[files/documents/i.iglezakis-nomos-prostasia-dedomenon.pdf](http://web.ihu.edu.gr/mdt2017/media-files/documents/i.iglezakis-nomos-prostasia-dedomenon.pdf)

-Ιγγλεζάκης, Ι., 'Προστασία προσωπικών δεδομένων των ανηλίκων στις υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης'. Διαθέσιμο στο:

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2005272

-Ιγγλεζάκης, Ι., (2012) ‘Η απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση Google Spain (c-131/12): Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη και οι μηχανές αναζήτησης στο Διαδίκτυο’. Διαθέσιμο στο:

<http://epublications.web.auth.gr/?q=el/node/16>

-Ιγγλεζάκης, Ι., (2012) ‘Η απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση Google Spain (c-131/12): Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη και οι μηχανές αναζήτησης στο Διαδίκτυο’. Διαθέσιμο στο:

<http://epublications.web.auth.gr/?q=el/node/16>

-Ιγγλεζάκης, Ι. (2012) ‘ΔΕΕ: Δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας και ελευθερία κυκλοφορίας εμπορευμάτων στην ΕΕ’. Διαθέσιμο στο:

<http://informaticslaw.blogspot.gr/2012/06/>

-Ιγγλεζάκης, Ι. (2014) ‘Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη και οι περιορισμοί του’

-Κανελλάκη, Μ., ‘Ο νέος γενικός Κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων’. Διαθέσιμο στο:

<http://entha.euc.ac.cy/index.php/entha/article/view/45/40>

-‘Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου’. Διαθέσιμο στο: [http://eur-lex.europa.eu/legal-](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex%3A32016R0679)

[content/EL/TXT/?uri=celex%3A32016R0679](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex%3A32016R0679)

-Καρκατζούνη, Β. ‘Δικαίωμα στη λήθη: 3 σημαντικές αποφάσεις της ΑΠΔΠΧ για την εφαρμογή του στην Ελλάδα’. Διαθέσιμο στο:

https://www.lawspot.gr/nomika-blogs/vasilis_karkatzoynis/dikaioma-sti-lithi-3-simantikes-apofaseis-tis-apdph-gia-tin

-‘Κώδικας (υπολογιστές)’. Διαθέσιμο στο:

[https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CF%8E%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%82_\(%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AD%CF%82\)](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CF%8E%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%82_(%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AD%CF%82))

-Ματαράγκας, Π. (2015) ‘Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη: Νομικές και τεχνολογικές διαστάσεις.’. Διαθέσιμο στο:

file:///C:/Users/Dimitris/Downloads/Mataragkas_2015.pdf

-Λιάκος, Α., (2014) ‘Δικαίωμα στη Μνήμη ή στη Λήθη; Μια αμφιλεγόμενη ευρωπαϊκή οδηγία’. Διαθέσιμο στο: <https://bit.ly/2J2MJoS>

-Μαυρόπουλος, Θ.(2017) ‘ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΜΕΤΑΞΥ ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ’. Διαθέσιμο στο:

<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/20971/8/MavropoulosThemistoklisMsc2017.pdf>

-‘Μεταδεδομένα (Metadata)’. Διαθέσιμο στο:

http://ipl.cs.aueb.gr/info_ret/preprocessing/metadata_1_7.htm

-Μήτρου, Λ. (2017) ‘ο γενικός κανονισμός προστασίας προσωπικών δεδομένων’. Αθήνα: Σάκκουλα

-‘ΟΔΗΓΙΑ 96/46/ΕΚ’. Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 214 της 23/08/1996 σ. 0018 – 0024. Διαθέσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:31996L0046>

-‘Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995’. Άρθρο 28. Διαθέσιμο στο: <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/odigia-95-46-ek/arthro-28-odigia-95-46-ek-toy-eyropaikoy-koinovoylioy>

-Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Φ. (2017) ‘Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων 679/2016/ΕΕ’. Αθήνα: Σάκκουλα

-Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Φ., Διαθέσιμο στο: <http://www.ethemis.gr/epistimoniki-arthrografia-fereniki-panagopoulou-koutnatzi.html>

-Ράμμος, Α. (2004) ‘Η αρχή της αναλογικότητας ως γενική αρχή της έννομης τάξης’. Διαθέσιμο στο: <https://goo.gl/qJfdts>

-Σπυριδάκη, Κ.(2018) ‘Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR): Όχι απλά πολύς θόρυβος για το τίποτα’. Διαθέσιμο στο: https://www.sas.com/el_gr/insights/articles/data-management/local/eu-data-protection-gdpr.html

-‘Υπόθεση C-131/12’. Άρθρο Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα, § 14 και § 15. Διαθέσιμο στο: <http://curia.europa.eu>

-‘Υπόθεση C-131/12’. Άρθρο Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα, § 89. Διαθέσιμο στο: <http://curia.europa.eu>